

İcra ve İflâs Hukukunda Elektronik Ortamda (Çevrimiçi) Satış Usûlü^(*)

Electronic (Online) Sales Procedure in Enforcement and Bankruptcy Law

Burcu ÇAVUŞ ERYENDİ

Araştırma Görevlisi

Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Medeni Usûl ve İcra İflas Hukuku Anabilim Dalı

Anahtar Kelimeler

*7343 Sayılı Kanun,
Çevrimiçi Satış,
Açık Artırma,
Elektronik Ortamda
Satış,
Paraya Çevirme.*

Öz

Bu çalışmada, 7343 sayılı “İcra ve İflâs Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” ile İcra ve İflâs Kanunu’na eklenen “elektronik ortamda açık artırma suretiyle satış” usûlü incelenmiştir. İcra ve İflâs Kanunu’na eklenen 111/b maddesine göre haczolunan malın satışı, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi’ne entegre Elektronik Satış Portalı’nda açık artırma suretiyle gerçekleştirilir.

Cebri icra yoluyla el konan malların satışında hedef, mümkün olan en yüksek değer üzerinden satışı gerçekleştirmek, böylece alacaklıyı alacağına kavuşturmak ve borçluyu ise borcundan kurtarmaktır. Alacaklıları tatmin etmek amacıyla yapılan bu satışlarda istenen hedeflere ulaşmak için hareket edilmelidir. Yüz yüze yapılan açık artırma suretiyle satışlar kapsamında ulaşılan satın alma düşüncesine sahip kitle ile çevrimiçi satış usûlünde satış için teklif sunabilecek ve süreç dâhil olacak kitlenin kişi sayısı dikkate değer derecede farklıdır. Bu nedenle kanun koyucu tarafından icra memurunun daha az giderle daha yüksek gelir elde edebileceği satış usûlü olarak açık artırma ile satışların artık elektronik ortamda Satış Portalı üzerinden yapılması usûlü düzenlenmiştir.

Çalışmada öncelikle çevrimiçi satış usûlünün amacı ve hukukî niteliği incelenecek, daha sonra çevrimiçi satış usûlünün şartları ve süreci üzerinde durulacaktır.

Keywords

*Law No. 7343,
Online Sale,
Auction,
Electronic Sale,
Liquidation.*

Abstract

In this study, the method of “selling by electronic auction”, which was added to the Enforcement and Bankruptcy Law with the “Law on the Amendment of the Execution and Bankruptcy Law and Some Laws” numbered 7343, was examined. In accordance with Article 111/b added to the Enforcement and Bankruptcy Law, the sale of the seized property is carried out through auction on the Electronic Sales Portal integrated into the National Judicial Network Information System.

The target in the sale of goods confiscated through forcible enforcement is to sell at the highest possible value, thus repaying the creditor and freeing the debtor from his debt. In these sales made to satisfy the creditors, it is necessary to act in order to reach the desired targets. The number of people who have the idea to buy, reached within the scope of the sales through face-to-face auctions, and the audience who can submit an offer for the sale in the online sales method and will be involved in the process, are considerably different. For this reason, the legislator has regulated the method of making auctions and sales via the Sales Portal electronically, as a sales method in which the bailiff can earn higher income with less expense.

In the study, first of all, the purpose of the online sales method and its legal nature will be examined. Then, the conditions of the online sales method and the procedure will be emphasized.

^(*) Araştırma Makalesi.
Hakem denetiminden geçmiştir.

Gönderim Tarihi: 14.12.2022, Kabul Tarihi: 27.02.2023.

GİRİŞ

Türk icra ve iflâs hukuku sisteminde alacaklıların, borçlunun icra takibi doğrultusunda haczedilen malları üzerinden doğrudan tatmin edilmesi, diğer bir ifadeyle bu malların doğrudan alacaklıya teslimi ile takibin sonlandırılması kabul edilmemiştir. İcra ve İflâs Kanunu'nda¹ (İİK) öngörülen haciz ile haczedilmiş olan malların alacaklıya teslimi veya devri amaçlanmamaktadır. İcra ve İflâs Kanunu kapsamındaki haczin amacı, haczedilen malların satılarak paraya çevrilmesi ve elde edilen para ile alacaklının tatmin edilmesidir.

Türk hukukunda 1932 tarihinde yürürlüğe giren 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu'nda haczedilen malların açık artırma usûlü ile mezat salonlarında satışı düzenlenmekte idi ancak yapılacak olan açık artırmaların çevrimiçi satış ortamlarında, çevrimiçi müzayede sitelerinde ve benzeri platformlarda gerçekleştirilebilmesine olanak sağlayan açık bir düzenleme mevcut değildi. 6352 sayılı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun² m. 24 ile İİK m. 114'te, m. 29 ile İİK m. 126'da değişiklikler yapılarak satış ilanının elektronik ortamda da yapılacağı, açık artırmaya elektronik ortamda teklif verme yoluyla başlanacağı düzenlenmiş ve karma bir usûle geçilmişti. Karma usûlde yaşanan sorunlar ve bunlar nedeniyle meydana gelen hak kayıplarını önlemek için elektronik ortamda teklif vermeye başlayıp fizikî ortamda devam eden açık artırma suretiyle satış usûlünden vazgeçilmiştir. Bu çerçevede uygulama birliğini de sağlamak amacıyla 7343 sayılı İcra ve İflâs Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun³ m. 13 ile İİK'ya eklenen "Elektronik ortamda açık artırma suretiyle satış" başlıklı m. 111/b düzenlemesiyle haczedilen malların çevrimiçi ortamda satış usûlü getirilmiştir.

Türk hukukunda haczedilen malların satışı ve alacaklının borç yönünden tatmin edilmesi açık artırma ile satış (İİK m. 114 vd.), pazarlık yoluyla satış (İİK m. 119), alacakların devri (İİK m. 120) ile intifa hakkı ve hisse satışı (İİK m. 121) usûlleri ile gerçekleştirilmekteydi. 7343 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikler sonrası haczin ardından alacaklıları borç yönünden tatmin etme usûlü olan açık artırma ile satış elektronik ortamda satış usûlüne dönüştürülmüş (İİK m. 111/b) ve yeni bir usûl olarak borçluya satış yetkisi verilmesi (İİK m. 111/a) yöntemi getirilmiştir. Kanun'da düzenlenen bu usûller, alacaklının borcuna kavuşması yolunda kolaylıklar sağlanmasına ve değişen hayat koşulları dikkate alınarak güncel imkânların icra iflâs hukuku alanında da kullanılmasına hizmet etmektedirler.

Bu çalışmada alacaklının satış talebi üzerine icra memurları tarafından uygulanan satış usûlleri noktasında -özellikle Almanya ve İsviçre hukuk sistemlerindeki düzenlemeler ve uygulamalardan da yararlanılarak- çevrimiçi satışın amacı, bu usûlün avantajları ve verimli şekilde uygulanma yöntemleri, icra hukukuna etkileri üzerinde durulmuştur.

I. E-SATIŞ DÜZENLEMESİNİN ZAMAN BAKIMINDAN UYGULANMASI

İcra ve İflâs Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile İİK'ya eklenen 111/b maddesi birinci fıkrasına göre "*Haczolunan malın satışı, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemine entegre elektronik satış portalında açık artırma suretiyle yapılır*"⁴. Yapılan düzenlemenin Kanun'un tamamında uyumlu olmasını sağlamak amacıyla İİK'da iflâsta artırma suretiyle satışın şartlarını düzenleyen 244. maddesinde yer alan atıf hükümlerinde de değişiklik yapılmıştır⁵.

¹ 19.06.1932 tarihli ve 2128 sayılı Resmî Gazete.

² 05.07.2012 tarihli ve 28344 sayılı Resmî Gazete.

³ 30.11.2021 tarihli ve 31675 sayılı Resmî Gazete.

⁴ İcra ve İflâs Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, TBMM Adalet Komisyonu tarafından değişiklik yapılmadan aynı şekilde kabul edilmiştir. Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu için bkz. <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem27/yil01/ss285.pdf> (ET: 04.05.2022).

⁵ Adalet Komisyonu Raporu, s. 18.

Değişiklik ile ihale sürecinin tamamen elektronik ortamda⁶ yapılmasını sağlamak hedeflenmiştir ve bu değişikliğe geçişin aşamalı olarak uygulanmasına yönelik hükümler ihdas edilmiştir. 7343 sayılı Kanun m. 33 ile İİK'ya eklenen geçici m. 18'de, İİK m. 111/b'nin uygulanmasına ilişkin yönetmeliğin düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılacağı öngörülmüş ve 8 Mart 2022 tarihinde "İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Elektronik Ortamda Yapılacak Satışların Usûlü Hakkında Yönetmelik"⁷ (E-Satış Yön.) yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Mevzuatta yapılmış olan bir değişikliğin veya getirilmiş olan yeni bir düzenlemenin ne zaman yürürlüğe gireceği kanun koyucu tarafından belirlenebilir. Belirlenen yürürlüğe girme tarihi, düzenlemenin uygulanması ile her zaman örtüşmek zorunda değildir. Kanunun zaman bakımından uygulanması ile yürürlüğe girmesi aynı anlama gelmediği için yürürlüğe giren bir düzenleme aynı tarihte uygulanmaya başlamıyor olabilir. Usûl hukukunda yapılacak değişiklikler için kural olarak Hukuk Muhakemeleri Kanunu⁸ (HMK) m. 448'de düzenlenmekte olan derhâl uygulanma ilkesi geçerlidir⁹ ancak kanun koyucunun zaman bakımından uygulanma noktasında özel bir düzenleme yapma yetkisi de bulunmaktadır¹⁰. İİK'da ise HMK m. 448'e karşılık gelen genel bir zaman bakımından uygulanma düzenlemesi bulunmamaktadır ve buradaki boşluğu doldurmak için HMK m. 448 düzenlemesi genel hüküm olarak kıyasen uygulanabilir¹¹.

İİK m. 111/b düzenlemesinin ne zaman uygulanmaya başlayacağına dair kanun koyucu düzenleme yapma yetkisini kullanarak derhâl uygulanma ilkesinden ayrılmıştır¹². İİK geçici m. 18'e göre elektronik ortamda açık artırma suretiyle satışa dair İİK m. 111/b düzenlemesi ve bu kapsamda yapılan diğer değişiklikler, yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Adalet Bakanlığı'nca belirlenen il veya ilçelerde uygulanmaya başlar ve değişiklikler en geç bir yılın sonunda ülke genelinde uygulanır. İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Elektronik Ortamda Yapılacak Satışların Usûlü Hakkında Yönetmelik 08.03.2022 tarihinde yürürlüğe girmiştir ve Adalet Bakanlığının resmî internet sitesinde yapılan duyurulara göre ilk olarak Ankara Batı Adliyesi (mülhakatlar hariç) yargı çevresinde 15.03.2022 tarihi itibarıyla¹³; sonrasında Ankara, Kayseri ve Bursa illeri ile bu illerin ilçelerinde 01.06.2022 tarihi itibarıyla¹⁴; Antalya, Aydın, Gaziantep, Kocaeli, Konya, Mersin, Samsun ve Van illeri ile bu illere bağlı olan

⁶ Elektronik ortama dair detaylı açıklamalar için bkz. KAZMAZ TEPE, Büşra: *İcra Hukukunda Elektronik Ortamda Teklif Verme*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016, s. 19 vd.

⁷ 08.03.2022 tarihli ve 31772 sayılı Resmî Gazete.

⁸ 04.02.2011 tarihli ve 27836 sayılı Resmî Gazete.

⁹ "Yargılama (usûl) hukukuna ilişkin değişiklikler ise "derhâl uygulanma" kuralına tâbidir. Bu ilkenin benimsenmesinin nedeni ise bu kanun hükümlerinin kamu düzeni ile yakından ilgili olduğu, daima eskisinden daha iyi ve amaca en uygun olduğu fikri ile kanun koyucunun, fertlere ait olan hakların yeni usûl hükümleri ile daha önce yürürlükte olan kısımdan daha iyi ve daha adil korunacağına ilişkin inancıdır (Yargıtay, HGK, T. 18.01.2012, E. 2012/13-701, K. 2012/6). Kural olarak bireylerin usûl kurallarının değişmeyeceğine olan güvenleri korunmaz. Buna göre her usûl işlemi, işlem tarihinde yürürlükte olan kanuna göre yapılır. Derdest bir davada önceki kanuna göre tamamlanmış işlemlerin yeni kanuna göre tekrarlanmasına gerek yoktur. Yeni usûl kanunu, yürürlüğe girmeden önce açılmış olan davalarda tamamlanmamış işlemlere uygulanır. Bu nedenle yargılama esnasındaki her usûl işlemi ayrı ayrı değerlendirilmeli, bunların tamamlanmış olanları için yeni usûl kanunu uygulanmamalıdır. Derhâl uygulama ilkesi, usûl kanunlarının geçmişe uygulandığı anlamında yorumlanmamalıdır. Bu nedenle kazanılmış hak ihlalinde de söz edilemez." Yargıtay, İBBGK., T. 13.04.2018, E. 2016/2, K. 2018/4 (Lexpera, ET: 10.05.2022).

¹⁰ Derhâl uygulanma ilkesi için bkz. TAŞPINAR AYVAZ, Sema: *Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) Zaman Bakımından Uygulanması*, 10. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013, s. 40 vd.; PEKCANİTEZ, Hakan: *Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, Cilt I*, 15. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017, s. 43. vd.; BERKİN, Necmettin M.: "Usûle İlişkin Hükümlerin Zaman ve Yer Yönünden Uygulama Alanı", *Prof. Dr. Hıfzı Timur'un Anısına Armağan*, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1979, s. 165-171; ÖZEKES, Muhammet: "Özel Hukuk - Kamu Hukuku ve Yargılama Hukuku Bakımından Kanunların Zaman İtibarıyla Uygulanması", *Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan*, Cilt II, Turhan Kitabevi, Ankara, 2010, s. 2871 vd.; PEKCANİTEZ, Hakan: "Medenî Usûl Hukuku'nda Görev Kurallarının Zaman İtibarıyla Uygulanması", *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2005, Sayı 2, s. 181 vd.

¹¹ PEKCANİTEZ, Hakan / ERİŞİR, Evrim: "6352 Sayılı Kanun'la İcra ve İflâs Kanunu'nda Yapılan Değişikliklerin Zaman İtibarıyla Uygulanması", *İstanbul Barosu Dergisi*, 2012, Cilt 86, Sayı 6, s. 17; PEKCANİTEZ, Hakan / AKKAN, Mine: "7343 Sayılı Kanunla İcra ve İflâs Kanunu'nda Yapılan Değişikliklerin Zaman Bakımından Uygulanması", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 2022, Cilt 35, Sayı 160, s. 259-297.

¹² PEKCANİTEZ / AKKAN, s. 268.

¹³ İlgili duyuru için bkz. <https://iidb.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/elektronik-ortamda-yapilacak-satislara-iliskin-duyuru10032022104700> (ET: 16.11.2022).

¹⁴ İlgili duyuru için bkz. <https://iidb.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/e-satis-yonetmeli-ve-tarifenin-uygulanmasina-dair-duyuru23052022043721> (ET: 16.11.2022).

ilçelerde 01.09.2022 tarihi itibarıyla¹⁵; İstanbul ili ile bu ile bağlı olan ilçelerde 01.11.2022 tarihi itibarıyla¹⁶ ve en son ülke genelinde henüz uygulamaya geçilmeyen tüm il ve ilçelerde 02.01.2023 tarihi itibarıyla¹⁷ ilanı yapılacak artırımlar hakkında İİK m. 111/b hükmü uygulanmaya başlanmıştır. Ülke kapsamında yeknesak uygulamaya geçiş sürecinde İİK m. 111/b hükmü uygulamasına geçilmeyen yerlerde haczedilen malların satışı için önceki hükümler kapsamında elektronik ortamda teklif verme ve fizikî ortamda artırma usûlü devam ettirilmiştir¹⁸.

İİK m. 111/b hükmünün uygulanması için hem malın haczedilme tarihi hem de artırma ilanına çıkma tarihi esas alınmıştır. İİK geçici m. 18/2-1'e göre uygulamaya başlanan il ve ilçelerde uygulama tarihinden önce haczedilen malların değişiklik öncesi hükümler kapsamında satışı yapılacaktır. İİK geçici m. 18/2-2'ye göre ise geçiş tarihinden sonra ilanı yapılacak açık artırımlar için İİK m. 111/b ve bu hüküm doğrultusunda değiştirilen artırma usûlüne dair diğer düzenleme hükümleri uygulanacaktır. Görüldüğü üzere kanun koyucu ilk olarak haciz tarihini esas almış ancak buna da istisna getirmiştir: Uygulamaya geçiş tarihinden önce haczedilmekle birlikte bu tarihten sonra artırma ilanı yayımlanacak olan durumlarda da İİK m. 111/b'nin uygulanmasını öngörmüştür. Ayrıca İİK geçici m. 18/2-4'e göre geçiş tarihinden önce artırma ilanına çıkmış olsa da ihalesi gerçekleştirilmeyen haczedilen mallara dair yeniden satış talebi üzerine yapılacak açık artırımlar için de değiştirilen ve ihdas edilen hükümler uygulanacaktır. Kanun koyucunun böyle bir düzenleme yapmasındaki amacı, bir an önce yeknesak olacak şekilde elektronik ortamda satış usûlünün uygulanmasıdır. Son durumda sadece uygulamaya geçilmeyen yerlerde haczedilen mallar ile uygulamaya geçilse dahi geçiş tarihinden önce haczedilen ve artırma ilanına çıkılan malların satışı için değişiklikten önceki hükümler uygulanmaktadır.

II. SATIŞ, AÇIK ARTIRMA YOLUYLA SATIŞ VE E-SATIŞ KAVRAMLARI

Türk icra hukuk sisteminde alacaklı ile borçlu tarafından aksi kararlaştırılmadıkça¹⁹ alacaklının alacağı, borçlunun haczedilen mallarının aynen alacaklıya verilmesi suretiyle ödenmez. Alacaklının alacağının para ile ödenmesi kuraldır. Cebri icra sürecinde borçlunun haczedilen malları, kural olarak, talep üzerine satılır ve bedeli ile alacaklının alacağı ödenir²⁰. Takip kapsamındaki borcun alacaklısı veya borçlusu satış yapılmasına dair talepte bulunabilir (İİK m. 107, m. 113/1). Ancak icra hukuku alanında da tasarruf ilkesi geçerli olduğu için icra dairesi kural olarak kendiliğinden haczedilen malların satışını gerçekleştirmez²¹. Öte yandan kanun koyucu buna bir istisna getirerek haczedilmiş olan malların değerinin sürekli düşmesi veyahut malların muhafazasının masraflı olması durumlarında taraf menfaatlerinin korunabilmesi için icra müdürünün talep olmaksızın malların satışına karar verebileceğini öngörmüştür (İİK m. 113/2).

¹⁵ İlgili duyuru için bkz. <https://iadb.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/e-satis-yonetmeliginin-uygulanmasina-dair-duyuru25082022024708> (ET: 16.11.2022).

¹⁶ İlgili duyuru için bkz. <https://iadb.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/e-satis-yonetmeliginin-uygulanmasina-dair-duyuru19102022120128> (ET: 16.11.2022).

¹⁷ İlgili duyuru için bkz. <https://iadb.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/e-satis-yonetmeliginin-uygulanmasina-dair-duyuru27122022014050> (ET: 11.01.2023).

¹⁸ PEKCANITEZ / AKKAN, s. 270.

¹⁹ Malvarlığı terki suretiyle konkordato, alacaklının parayla tatmin edilmesi ilkesinin istisnası oluşturmaktadır. Detaylı bilgi için bkz. ARSLAN, Ramazan / YILMAZ, Ejder / TAŞPINAR AYVAZ, Sema / HANAĞASI, Emel: *İcra ve İflâs Hukuku*, 8. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2022, s. 732 vd.; ALTAY, Sümer / ESKİOCAK, Ali: *Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku*, 5. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2019, s. 32 vd.; DURAK, Yasemin: "Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato", *İstanbul Barosu Dergisi*, 2014, Cilt 88, Sayı 6, s. 338 vd.

²⁰ ARSLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 389; YILDIRIM, Mehmet Kâmil / DEREN-YILDIRIM, Nevhis: *İcra ve İflâs Hukuku*, 8. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2021, s. 255-261; KARSLI, Abdurrahim: *İcra ve İflâs Hukuku*, 4. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2022, s. 418; ATALI, Murat / ERMENEK, İbrahim / ERDOĞAN, Ersin: *İcra ve İflâs Hukuku*, 5. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2022, s. 277; YILMAZ, Ejder: *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi*, 6. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016, s. 609 vd.; KODAKOĞLU, Mehmet: "İcra ve İflâs Hukukunda İhale Bedelinin Nemalandırılması", *Medeni Usûl ve İcra - İflâs Hukuku Dergisi (MİHDER)*, 2021, Cilt 17, Sayı 49, s. 529; PEKCANITEZ, Hakan / ATALAY, Oğuz / SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral / ÖZEKES, Muhammet: *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 9. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2022, s. 215; BERKİN, Necmettin M.: *İcra Hukuku Dersleri*, 2. Baskı, Hamle Matbaası, İstanbul, 1969 (1969), s. 124-125.

²¹ ATALI / ERMENEK / ERDOĞAN, s. 277; AŞIK, İbrahim / ORUÇ, Yakup / TOK, Ozan / SAÇAR, Ömer Faruk: *İcra ve İflâs Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022, s. 227.

Borçlunun haczedilen malının para olduğu durumlarda (İİK m. 88/1) paraya çevirme aşamasına gerek kalmaksızın paraların paylaşılmasına geçilir (İİK m. 138-144). Cebri icra sürecinde haczedilen malın para dışında bir şey olduğu durumlarda ise bunun paraya çevrilmesi, diğer bir ifade ile satılması gerekmektedir²². İİK’da paraya çevirme başlığı altında düzenlenen maddelerde genel olarak “satış” kavramı kullanılmaktadır. Burada kullanılmakta olan satış kavramı temel ve ilk akla gelen anlamından ayrılmaktadır. Satış denilince, borçlar hukuku kapsamında satış sözleşmesi çerçevesinde satıcı ile alıcı arasında yapılan ve bir malın mülkiyetinin alıcıya verilmesi ve bunun karşılığında bir fiyat, bir değer alınması yoluyla yapılan işlem²³ akla gelmektedir. Ancak İİK’da satış kavramı, cebri icra tasarrufu ile borçlunun haczedilmiş mallarının paraya çevrilmesi anlamında kullanılmaktadır²⁴. Bu kapsamda Türk Borçlar Kanunu’nun²⁵ (TBK) ikinci kısım birinci bölümünde düzenlenen satış sözleşmesine dair hükümlerin cebri icra süreçlerinde açık artırma usûlü ile gerçekleştirilen satışlar açısından doğrudan uygulanması mümkün değildir²⁶. Diğer bir ifade ile İİK hükümlerine göre yapılan açık artırma sonucunda TBK anlamında bir satış sözleşmesi yapılmamaktadır²⁷. TBK’deki satış sözleşmelerine dair hükümler, İİK’da açık artırma usûlü düzenlemeleri açısından sadece tamamlayıcı nitelikte kabul edilebilirler²⁸.

Açık artırma yoluyla satış TBK m. 274’te “... yeri, zamanı ve koşulları önceden belirlenerek, hazır olanlar arasından en yüksek bedeli öneren ile yapılan satıştır.” şeklinde tanımlanmaktadır. Bu hükme göre önceden belirlenen şartlara uygun olarak satış süreci başlatılmakta, süreçte ilgililer tekliflerini sunmakta ve en yüksek bedelli teklif sunan kişiye ihale edilmesi ile satış sözleşmesi kurulmaktadır (TBK m. 275)²⁹. TBK’da tanımlanan bu satış usûlü İİK’da değişiklik yapılmadan önce açık artırma yoluyla satış olarak uygulanmakta olan usûlün temelini oluşturmaktaydı.

İİK’da e-satış düzenlemesi yapılmadan önce satış kavramı, fizikî ortamda açık artırma usûlü ile haczedilen malların satışını karşılamak üzere kullanılmaktaydı. Her ne kadar 6352 sayılı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun ile İİK’da yapılan değişiklikler ile satış işlemi için teklif verme usûlü elektronik ortamda başlasa da haczedilen mala dair son teklifler fizikî ortamda verilmekte ve süreç mezar salonlarında devam ederek tamamlanmaktaydı.

Çevrimiçi artırmalar, bir açık artırma firmasının satış konusu yapılan malları kendi adına satışı sunması yahut bu firmanın satıcı ile potansiyel alıcılar arasında açık artırma yapılabilmesini sağlayacak elektronik platform sunması ile satış sözleşmelerine aracılık etmeleri şeklinde gerçekleştirilen artırmalardır³⁰. Cebri icra sürecinde elektronik ortamda satış ise takip kapsamında haczedilmiş bir malın, zaman mefhumu olmaksızın, 7/24 hizmet veren ve dijital ortamda bulunan Satış Portalı vasıtasıyla en yüksek teklif sunan alıcıya ihale edilmesi ve karşılığında bir fiyat, bir değer alınması yoluyla yapılan satış yöntemi olarak tanımlanabilir. E-Satış Yön. m. 3’te yapılan tanıma göre elektronik satış, UYAP’a³¹ entegre Elektronik Satış Portalı üzerinden İcra ve İflâs Kanunu hükümleri çerçevesinde açık artırma suretiyle yapılan satışlardır.

²² ARSLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 389.

²³ Türk Dil Kurumu Sözlükleri (<https://sozluk.gov.tr/>, ET: 03.05.2022); EREN, Fikret: *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*, 5. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017, s. 26.

²⁴ ARSLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 389.

²⁵ 04.02.2011 tarihli ve 27836 sayılı Resmî Gazete.

²⁶ YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s. 265.

²⁷ KAZMAZ TEPE, s. 25.

²⁸ SADIOĞLU, Fikriye Ceren: *Artırma Yoluyla Satış*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020, s. 2; AŞIK / ORUÇ / TOK / SAÇAR, s. 237.

²⁹ EREN, s. 233; KAZMAZ TEPE, s. 21; ÜSTÜNDAĞ, Saim: *İcra Hukukunun Esasları*, 8. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2004, s. 251; SADIOĞLU, s. 11.

³⁰ ŞENOCAK, Zariye: “İnternette Kurulan Açık Artırma ile Satım Sözleşmesi”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2001, Cilt 50, Sayı 3, s. 93. İnternet ortamında artırımın türlerine dair detaylı bilgi için bkz. SADIOĞLU, s. 309.

³¹ Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) hakkında detaylı açıklamalar için bkz. KAZMAZ TEPE, s. 30.

Elektronik ortamda açık artırma ile satış, diğer bir adlandırma ile e-müzayede, özel hukuk alanında bilinen ve uygulamasına başvuru yöntemleridir³². İİK m. 111/b düzenlemesi ile cebri icra süreci kapsamında haczedilen malların paraya çevrilmesi usûlü olan satış yönteminin artık tamamen elektronik ortamda yapılması öngörülmüştür. Elektronik ortamda satışın e-ticaret siteleri, çevrimiçi satış siteleri, çevrimiçi müzayede siteleri ve benzeri platformlarda gerçekleştirilmesi mümkün olmakla birlikte kanun koyucu sürecin sağlıklı işleyişini, güvenliğini ve uygulamada birliği sağlamak adına UYAP sistemine entegre Portal'da açık artırma usûlünün yürütülmesini öngörmüş ve alternatif platformlarda çevrimiçi satışın gerçekleştirilmesini istememiştir.

III. E-SATIŞIN AMAÇLARI

7343 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikler öncesinde uygulanmakta olan karma usûlden kaynaklanan sorunlar ve meydana gelen hak kayıplarına çözüm bulmak için kanun koyucu yeni bir düzenleme yapma ihtiyacı hissetmiştir. İİK m. 111/b düzenlemesi ile bu karma usûl terk edilmek istenmekte ve yeknesaklık için tamamen elektronik ortamda satış usûlüne geçmek amaçlanmaktadır. Öğretide, elektronik ortamda satış usûlünün yapılacak yerinde düzenlemeler ve gerçekleştirilecek iyi bir uygulama ile şeffaflık, yeknesaklık, kolaylık, verimlilik sağlanması ve ilgili kişilerin katılımını artırma gibi birçok olumlu yönünün bulunup yararlı olacağını düşünen görüşler³³ mevcuttur. Bu görüşlerin yanı sıra tek satış yönteminin çevrimiçi açık artırma usûlü ile satış olarak düzenlenmesi, internet ortamının kırsal kesimlerde sınırlı olması ile açık artırma sırasında yaşanabilecek teknik problemler gibi sorunların yaşanması ihtimali değerlendirildiğinde ve hem alacaklının hem de borçlunun menfaatini gözetme amacı dikkate alındığında uygun bir tercih olmadığını belirtilerek eleştiren görüşler³⁴ de bulunmaktadır. Kanaatimizce tek usûl olarak çevrimiçi açık artırma yoluyla satış düzenlemek yerine, gerek bölgesel gerekse teknik sebeplerle zorunlu olduğu tespit edildiği hâllerde icra memuruna fizikî artırmayı tercih etme hakkı tanınmalıydı. Ayrıca fizikî açık artırmaya daha çok katılımın sağlanabileceği öngörülen durumlarda icra memurunun elektronik ortamda pey sürme ve devamında mezar salonlarında yapılan açık artırma ile satış yapılabilmesine karar verebilmesi mümkün olmalıydı. Satılacak malın değeri, katılımcı çeşidi, çevrenin genişliği dikkate alınarak çevrimiçi satış ya da fizikî satıştan birini açık artırma türü olarak belirleme yetkisinin icra memurlarına bırakılmasının daha yerinde olacağı, elektronik ortamda açık artırma suretiyle satış yöntemini eleştiren görüş tarafından da belirtilmektedir³⁵. Öğretideki benzer bir diğer görüşe göre de tarafların ve kamu yararının bir gereği olarak açık artırma şeklini veya alternatif artırma tarzını belirlemeye yönelik takdir yetkisinin cebri icra organına verilmesi ve mevzuatta bu yönde değişiklik yapılması gerekmektedir³⁶.

Elektronik ortamda açık artırma yapılması nitelik olarak çevrimiçi ortamlarda karşılaşılabilecek bilişim sisteminin işleme hâle getirilmesi, sisteme izinsiz girişler, sistemin kopyalanması veya taklit edilmesi gibi güvenlik sorunlarının ortaya çıkma ihtimalini içinde barındırmaktadır. Bu noktada gerekli idarî tedbirlerin alınması, uygulayıcıların özenle eğitilmesi, ciddi bir denetim sisteminin kurulması gerektiği öğretilde ifade edilmektedir³⁷.

³² ÇELİKOĞLU, Cengiz Topel: "7343 Sayılı Kanunla İİK'da Yapılan Paraya Çevirme ve İhâlenin Feshi'ne İlişkin Değişikliklerin Takdim ve İzahı", *Adalet Dergisi*, 2022, Cilt 149, Sayı 68, s. 421; ŞENOCAK, s. 98-101.

³³ YARDIM, Mehmet Ertan: "İcra ve İflâs Kanunu'nda Paraya Çevirme İşlemlerine Dair 7343 Sayılı Kanun ile Getirilen Değişiklikler ve Yenilikler", *KHAS Hukuk Bülteni*, 2021 (<https://hukukbulteni.khas.edu.tr/bulten/63>, ET: 01.12.2022); AYDEMİR, Fatih: "7343 Sayılı İcra ve İflâs Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 'Elektronik Ortamda Açık Artırma Suretiyle Satış' Hakkındaki Hükümlerinin Değerlendirilmesi", *Hukukun Güncel Meseleleri Erzincan Sempozyumu Özet Bildiri Kitabı*, Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi Yayını, Erzincan, 2022, s. 231.

³⁴ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s. 219.

³⁵ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s. 219.

³⁶ ÇELİKOĞLU, s. 427.

³⁷ YARDIM, Mehmet Ertan: "İcra ve İflâs Kanunu'nda Paraya Çevirme İşlemlerine Dair 7343 Sayılı Kanun ile Getirilen Değişiklikler ve Yenilikler", *KHAS Hukuk Bülteni*, 2021 (<https://hukukbulteni.khas.edu.tr/bulten/63>, ET: 01.12.2022).

Kanun koyucuya göre İİK m. 106 ve devamında öngörülen haczedilen malların paraya çevrilmesine dair düzenlemeler, icra sürecinde yer alan kişilerin menfaatleri doğrultusunda ve her şeyden önce alacaklıyı memnun etmek amacıyla mümkün olan en yüksek kazancı elde etmeye hizmet etmelidir³⁸. En yüksek geliri elde etmenin yanı sıra hacizli malların daha kısa sürede ve daha az masrafla paraya çevrilmesi de kanun koyucunun amaçları arasındadır³⁹. Bu amaçlara ulaşmak için değişiklik öncesi öngörülen fizikî ortamda yapılan açık artırma süreçlerinin yetersiz olması ve paraya çevirme işlemlerinin tamamen sanal ortamda gerçekleştirilmek istenmesi⁴⁰ nedeniyle İİK m. 111/b ve devamında öngörülen elektronik ortamda açık artırma usûlü ile yapılan satış usûlüne geçilmiştir.

Elektronik ortamda yapılan çevrimiçi açık artırmaların avantajı, çok büyük bir kitleye ulaşılması ve teklif verme zamanlarının çok daha esnek olmasına olanak sağlamasıdır⁴¹. Bu kapsamda bilişim teknolojilerinin kullanımına cebri icra sürecinde daha fazla yer verilerek daha etkin bir cebri icra hizmetinin sağlanması da kanun koyucunun bir diğer amacıdır⁴². Yüz yüze, müzayede salonlarında yapılan cebri icra sonrası açık artırmaların ilanı yurt düzeyinde yapılırsa da teklif verenler genellikle bölge veya il düzeyi ile sınırlı kalmakta, halk tarafından ve dolayısıyla potansiyel teklif sahipleri tarafından yeterince katılım sağlanamamaktadır. Öte yandan, elektronik ortamda gerçekleştirilen açık artırmalar herkese açıktır⁴³ ve bu açık artırmalardan haberdar olan kitle çok daha fazladır⁴⁴. Ulaşılabilecek hedef kitlenin büyüklüğü de göz önüne alındığında, internet üzerinden satışlardan olabilecek en iyi satış sonucuna ulaşılması beklenebilir⁴⁵.

Çevrimiçi müzayede platformları ile ulaşılan kişi sayısının fazla olması, satışı mümkün olan en yüksek bedel üzerinden gerçekleştirmeyi de vaat etmektedir. Ayrıca bu platformların düşük işlem maliyetleri nedeniyle de tercih edilmesi söz konusudur. Özellikle de hızlı bir değer kaybına maruz kalan tüketim mallarının satışı için hem uygun maliyetli olması hem de hızlı satışa olanak sağlaması nedeniyle fizikî açık artırma usûlüne nazaran çevrimiçi açık artırma satışı daha uygun bir yöntemdir. Diğer taraftan genel olarak potansiyel alıcı çemberi internet ortamında geniş olduğu için, bugün internet üzerinden alıcı bulamayan neredeyse hiçbir şey yoktur. Örneğin açık artırmalarda alan adları, antikalar, sanat eserleri veya araba plakaları satılmaktadır⁴⁶. Bu niteliği nedeniyle de çevrimiçi açık artırma platformlarının kullanımına geçiş kaçınılmaz olmuştur.

Yapılan ilanlar ile açık artırmadan haberdar olunsada dahi fiziken müzayede salonunda bulunulması zorunluluğu, çoğu kişiyi teklif vermekten alıkoymaktadır. Ancak çevrimiçi açık artırmalarda, müzayede salonuna gitme zorunluluğu ve dolayısıyla seyahat etmeye gerek olmaması sebebiyle ilgili kişiler, sürece katılmak için daha az çaba sarf etmektedirler. Bu nedenle de çevrimiçi açık artırmalar, müzayede salonlarında yapılan açık artırmalara nazaran daha caziptir. Katılmak isteyen kişiler, ilanda belirtilen tarihler arasındaki günlerde yirmi dört saat boyunca ve dünyanın herhangi bir yerinden tekliflerini

³⁸ KALE, Serdar: “İcra İflâs Hukukunda Online Satış”, 2021 (<https://blog.lexpera.com.tr/icra-ve-iflas-hukukunda-online-satis/>, ET: 03.04.2022); GRUBER, Urs: “ZPO § 814 Öffentliche Versteigerung”, (Hrsg.) KRÜGER, Wolfgang / RAUSCHER, Thomas: *Münchener Kommentar zur Zivilprozessordnung mit Gerichtsverfassungsgesetz und Nebengesetzen, Band 2: §§ 355-945b*, 6. Baskı, C.H. Beck, München, 2020 (Yazar, MüKoZPO), Rn. 2.

³⁹ AYDEMİR, Dilek: “7343 Sayılı İcra ve İflâs Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile “İhalenin Feshi” Konusunda Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi”, *Hukukun Güncel Meseleleri Erzincan Sempozyumu Özet Bildiri Kitabı*, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Yayını, Erzincan, 2022, s. 227.

⁴⁰ AYDEMİR, s. 227.

⁴¹ GRUBER, *MüKoZPO*, § 814 Rn. 2; KAZMAZ TEPE, s. 40; ŞENOCAK, s. 93; KALE, Serdar: “İcra İflâs Hukukunda Online Satış”, 2021 (<https://blog.lexpera.com.tr/icra-ve-iflas-hukukunda-online-satis/>, ET: 03.04.2022).

⁴² AYDEMİR, s. 227.

⁴³ ŞENOCAK, s. 94; SADIĞLU, s. 318.

⁴⁴ REMMERT, Andreas / GLADBACH, Bergisch: “Das Gesetz über die Internetversteigerung in der Zwangsvollstreckung”, *Neue Juristische Wochenschrift (NJW)*, 2009, Sayı 35, s. 2572; KALE, Serdar: “İcra İflâs Hukukunda Online Satış”, 2021 (<https://blog.lexpera.com.tr/icra-ve-iflas-hukukunda-online-satis/>, ET: 03.04.2022).

⁴⁵ STAIBLE, Dominic: “Online-Versteigerungen in Betreibungs- und Konkursverfahren”, *Schweizerische Zeitschrift für Zivilprozess- und Zwangsvollstreckungsrecht (ZZZ)*, 2021, Sayı 54, s. 524.

⁴⁶ STAIBLE, s. 523-524; SADIĞLU, s. 46.

verebilir. Yüz yüze yapılan açık artırmalar ise birçok teklif vermek isteyen kişinin katılım gösteremeyeceği olağan iş saatlerinde gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle de açık artırmanın gerçekleştiği sırada mesai saatlerinde olan birçok kişi sürece katılım gösterememektedir⁴⁷.

Elektronik ortamda yapılacak açık artırmalar, katılımcıların yanı sıra icra organları açısından da fizikî ortamda gerçekleştirilen müzayedelere nazaran daha kolay ve rahattır, süreçte çalışan kişi sayısı azaldığından cebri icralardaki iş yükünün fazlalığı sorunu ile de mücadele edebilir mahiyettedir⁴⁸.

Çevrimiçi açık artırma ile satışlarda genişletilmiş bir teklif veren gruba ulaşılması ve teklif verme sürelerinin esnekliği, önemli ölçüde büyük bir açık artırma başarısı elde edilmesini sağlar. Bu başarı hem açık artırma konusu yapılarak satılabilecek hacizli mal sayısı hem de her bir mal için elde edilen gelir açısından geçerlidir. Cebri icra sürecindeki alacaklı ve borçlular da bu başarının sonuçlarından eşit olarak yararlanır. Sürecin verimli geçmesi üzerine alacaklı alacağına daha hızlı ulaşır ve daha fazla tatmin edilebilir. Borçlu da hacizli malının daha yüksek bedelden satılması hâlinde diğer mallarının haczedilerek satılmasından kurtulur⁴⁹.

Alman hukukunda 19 Haziran 2009'da Federal Meclisin "Cebri İcrada İnternette Açık Artırma ve Diğer Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"u kabul etmesi üzerine 5 Ağustos 2009'da yürürlüğe girerek uygulanmaya başlayan çevrimiçi açık artırma ile satış usûlü, Kuzey Ren-Vestfalya'da başarılı şekilde uygulanmış ve çevrimiçi açık artırmanın avantajları bu eyalette deneyimlerle doğrulanmıştır⁵⁰. Türk hukukunda ise Ankara, Kayseri ve Bursa illeri ile bu illerin ilçelerinde 01.06.2022; Antalya, Aydın, Gaziantep, Kocaeli, Konya, Mersin, Samsun ve Van illeri ile bu illere bağlı olan ilçelerde 01.09.2022; İstanbul ili ile bağlı olan ilçelerde 01.11.2022 itibarıyla ilanı yapılacak artırmalar hakkında uygulanmaya başlayan çevrimiçi açık artırma usûlünün, müzayede salonlarında yapılan açık artırmalara nazaran daha avantajlı olduğu deneyimlenmeye başlanmıştır ve en son olarak da ülke genelinde henüz uygulamaya geçilmeyen tüm il ve ilçeler 02.01.2023 tarihi itibarıyla çevrimiçi açık artırma usûlü uygulama kapsamına dâhil edilmiştir.

Özetle kanun koyucunun İİK m. 111/b ve devamındaki düzenlemeleri yapmaktaki amacı; mahcuz malın en az giderle ve en yüksek bedelle satılması için çok sayıda kişinin teklif verebilmesi, teklif verenlerin hukukunun korunması, elektronik satış işlemlerinin gerçekleştirileceği sistemin sağlıklı bir şekilde işleyişinin ve güvenliğinin sağlanması, hak kayıplarının önlenmesi ve uygulama birliğinin sağlanmasıdır⁵¹.

IV. KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTAKİ SATIŞ DÜZENLEMELERİ

A. Genel Olarak

Çalışmanın bu bölümünde Almanya, Avusturya ve İsviçre hukukundaki cebri icra süreçlerinde uygulanmakta olan açık artırma satış usûlleri üzerinde durulmuştur. Bu satış usûllerine dair ilgili hukuk sistemlerindeki mevzuat düzenlemelerine değinilmiş ve Türk hukuk sisteminden farklı olan hususlara genel hatları ile vurgu yapılmıştır.

⁴⁷ REMMERT / GLADBACH, s. 2572; KAZMAZ TEPE, s. 40-41. Açık artırma sürecine mesai saatleri veya benzeri nedenler ile katılmayacak kişilere danışmanlık ve avukat aracılığı ile açık artırmaya katılma hizmetini üyelik ücreti karşılığında veren internet siteleri mevcuttur. Örneğin bkz. <https://www.icralik.com/nasil-calisir>, <https://www.icraburada.com/>, <https://www.ihaleden.com/> (ET: 08.12.2022). Elektronik Satış Portalı üzerinden bu sitelerin vermiş olduğu hizmete artık erişim ücretsiz sağlanabildiği ve istenilen her saatte teklif verildiği için bu tür internet sitelerine ihtiyaç kalmamıştır.

⁴⁸ ÇELİKOĞLU, s. 423-424.

⁴⁹ REMMERT / GLADBACH, s. 2572.

⁵⁰ REMMERT / GLADBACH, s. 2572.

⁵¹ Adalet Komisyonu Raporu, s. 13; KARSLI, s. 422-423.

B. Alman Hukuku

İcra hukuku kapsamında cebri icrada haczedilen taşınır malların satışı Alman Medeni Usûl Kanunu'nun (*Deutsche Zivilprozessordnung*—dZPO) 814'üncü paragrafında ve devamında düzenlenmiştir⁵². dZPO § 814'teki düzenlemenin ilk fıkrasına göre haczedilen mallar icra memuru tarafından açık artırmayla satılır ve haczedilen şey bir değerli eşya ise açık artırmadan önce bir bilirkişi tarafından değerlendirilir. İkinci fıkrada açık artırma şekilleri öngörülmüştür. Bu düzenlemeye göre icra memurunun takdirine bağlı olarak haczedilen mala dair açık artırma, fizikî ortamda açık artırma olarak veya internette genel olarak erişilebilir bir açık artırma platformu aracılığıyla açık artırma olarak yapılabilir. Üçüncü fıkrada ise ikinci fıkranın ikinci bendine göre çevrimiçi açık artırma söz konusu olduğunda eyalet yönetimlerinin yasal düzenleme ile belirleyecekleri hususlar belirtilmiştir⁵³. Bu kapsamda her bir eyalet yönetimi yapacağı yasal düzenlemede açık artırmaya izin verilen zamanı, açık artırmanın yapılacağı platformu, isteklilerin açık artırmaya kabulü ve isteklilerin açık artırmaya katılma başvurularının reddedilmesi şartlarını⁵⁴, açık artırmanın başlangıcı, bitişi ve iptali, dZPO § 806'ya göre garanti dışı bırakma hakkında katılımcılara bilgi verilmesi de dâhil olmak üzere açık artırma koşulları ve açık artırmanın diğer yasal sonuçları, borçlunun kişisel bilgilerinin yayımlanmadan önce anonim hâle getirilmesi ve isteklilerin verilerinin anonim hâle getirilebilme imkânı ve uyulması gereken diğer özel prosedürleri belirleyebilmektedir⁵⁵.

Türk hukukunda açık artırma işlemi noktasında köklü bir usûl-şekil değişikliği yapılarak mezar salonlarında yüz yüze yapılmakta olan ihale aşaması, elektronik ortamda gerçekleştirilen açık artırma teklif aşaması ile birleştirilip tamamen elektronik ortama taşınmıştır⁵⁶. Diğer bir ifade ile Türk hukukunda değişiklik yapılmadan önce uygulanan mezar salonlarında yapılan açık artırma usûlü, değişiklik ile çevrimiçi satış usûlüne dönüştürülerek cebri icra sonrası açık artırmalar için tek bir yöntem hâline getirilmek istenmektedir. Alman hukukunda çevrimiçi satış ile açık artırma usûlü, tek bir satış yöntemi değildir; yüz yüze yapılan açık artırma yöntemine bir alternatiftir. Bu kapsamda dZPO çerçevesinde yapılan haciz sonrası icra memuru, haczedilen malın niteliğine ve diğer koşullara bağlı olarak yüz yüze açık artırma mı yoksa çevrimiçi açık artırma mı yapılacağına karar vermektedir. Bu seçimi yaparken icra memurunun en yüksek gelir elde etmeyi umduğu yönetime yönelmesi esastır⁵⁷.

Alman icra hukukunda yapılacak açık artırmanın yeri ve zamanına dair düzenleme dZPO § 816'da yer almaktadır. Bu düzenlemenin ilk paragrafına göre açık artırma en erken haciz tarihinden bir hafta sonra yapılabilir⁵⁸. Kural olarak icra memuru müzayede tarihini haciz anında belirler⁵⁹. İcra memuru tarafından bu süre kanun hükümlerine göre hesaplanır ve süre bir haftadan uzun olabilir an-

⁵² İlgili maddeler için bkz. <https://www.gesetze-im-internet.de/zpo/> (ET: 06.08.2022).

⁵³ Şimdiye kadar eyaletler tarafından çıkarılan yönetmelikler içerik olarak büyük ölçüde aynıdır. Hepsi müzayede platformu olarak "www.justiz-auktion.de" platformunu kullanmaktadır. GRUBER, *MüKoZPO*, § 814 Rn. 11; SAENGER, Ingo: *Zivilprozessordnung: Familienverfahren, Gerichtsverfassung, Europäisches Verfahrensrecht: Handkommentar*, 9. Baskı, Nomos Verlag, Baden, 2021, ZPO § 814 Rn. 5.

⁵⁴ Alman hukuk sisteminde ilgili şartın düzenlenmesi yapılırken isteklilerin açık artırmaya kayıt başvurularının kabulü veya reddinin gerçek kişilerin kimliklerini kanıtlama şartına dayandığı durumlarda elektronik kimlik belgesinin kullanımına -Kimlik Kartları Yasası'nın (*Personalausweisgesetz*-PAuswG) 18. maddesi- en geç 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren izin verileceği ayrıca belirtilmiştir. Türk hukuk sisteminde ise UYAP Elektronik Satış Portalı, e-Devlet ile entegre edilmiş; isteklilerin e-Devlet Kapısı'nı kullanarak kimlik doğrulandıktan sonra e-satış sistemine giriş yapabilecekleri düzenlenmiştir. Sisteme giriş için bkz. <https://esatis.uyap.gov.tr/main/esatis/giris.jsp> (ET: 15.08.2022).

⁵⁵ REMMERT / GLADBACH, s. 2573.

⁵⁶ ÇELİKOĞLU, s. 411-421.

⁵⁷ UHL, Matthias: "ZPO § 814 Öffentliche Versteigerung", (Hrsg.) VORWERK, Volkert / WOLF, Christian: *Beck'scher Online Kommentar zur Zivilprozessordnung*, 44. Baskı, C.H. Beck, München, 2022 (Yazar, BeckOK-ZPO), Rn. 3, § ZPO 816 Rn. 3-4; GRUBER, *MüKoZPO*, § 814 Rn. 2, § 816 Rn. 2-3; SAENGER, ZPO § 814 Rn. 1, § 816 Rn. 5.

⁵⁸ Alacaklı ve borçlu daha erken bir tarihte anlaşır veya müzayedeye çıkarılacak eşya (çabuk bozulacak mallar) önemli bir değer kaybına maruz kalacaksa yahut müzayede konusu malın muhafazası orantısız maliyetlere (yem masrafı yüksek olan hayvanlar) sebep olacaksa süre kısaltılabilir; bunlar dışında farklı bir nedenle daha erken bir tarihte müzayede yapılamaz. SAENGER, ZPO § 816 Rn. 3.

⁵⁹ İcra Memurları İçin İş Talimatları (Geschäftsanweisung für Gerichtsvollzieher-GVGA) § 92 Abs. 1 S 1.

çak bir aydan uzun olamaz⁶⁰. Türk hukukunda ise satış isteme süresi gerek taşınır gerekse taşınmaz mallar için haciz tarihinden itibaren bir yıldır. En erken açık artırmanın ne zaman yapılacağına dair ayrı bir düzenleme olmamakla birlikte hacizden hemen sonra satış istenmesi durumunda kanunda öngörülen artırma yapılmadan on beş gün önce ilan edilmesi şartı nedeniyle Türk hukukunda en erken hacizden on beş gün sonra açık artırma yapılabilir (İİK m. 106/1, m. 114/2).

dZPO § 816'nın ikinci paragrafında müzayede şeklinde yapılacak olan açık artırmaların yerine dair bir hüküm bulunmaktadır ve düzenlemeye göre alacaklı ile borçlunun üzerinde anlaştıkları herhangi bir yer yok ise müzayede haczin gerçekleştirildiği yerde veya icra mahkemesinin çevresinde başka bir yerde yapılabilir⁶¹. dZPO § 816'nın üçüncü paragrafında, müzayedenin yeri ve zamanından herkesin haberdar olabilmesi için, müzayede tarihinden önce bu bilgilerin kamuya duyurulması gerektiği düzenlenmiştir⁶². Benzer bir düzenleme Türk hukukunda açık artırma hazırlık tedbirleri kenar başlıklı İİK m. 114 ve m. 126'da yer almaktadır. Müzayede zamanı ve teklif verebilecek kişilere dair düzenlemelere çevrimiçi müzayedelerde de uyulacağı ancak müzayede yeri ve ilanına dair hususların çevrimiçi açık artırmalar için uygulanmayacağı dZPO § 816 son fıkrasında belirtilmektedir⁶³.

dZPO § 817'de yapılacak açık artırmanın seyri (teklifler vb.), açık artırma sonucu malın ihale edilmesi, ihale konusu malın teslimi, münferit açık artırma koşullarının belirlenmesi ve ihale alıcısının ödeme planının nasıl olacağı düzenlenmektedir⁶⁴. dZPO § 817/a'da açık artırmada verilebilecek asgari teklifin malın tespit edilen normal satış değerinin yarısı kadar olması gerektiği ifade edilmiştir⁶⁵.

dZPO § 818'de ise açık artırmanın sona ermesi düzenlenmektedir. Hükme göre alacaklıyı tatmin etmeye ve haciz masraflarını karşılamaya yetecek miktarda gelir elde edilir edilmez açık artırma sona erdirilir⁶⁶.

C. Avusturya Hukuku

Avusturya hukukunda açık artırma usûlüne genel olarak Avusturya İcra Kanunu (*Exekutionsordnung*–EO) § 85'te yer verilmiştir. Bu maddede fizikî ortamda yapılacak açık artırmanın nasıl başlayacağı, tekliflerin nasıl alınacağı, açık artırmanın yapılış şekli ile nasıl sona erdirileceği düzenlenmiştir. EO § 270⁶⁷ ve devamı maddelerde ise hacedilen taşınır malların satış usûllerine dair düzenlemeler bulunmaktadır. EO § 272a'da açık artırma ilanının nasıl olması gerektiği düzenlenmiştir. Maddede satılacak malların açık artırma ilanında belirtilmesi, açık artırmanın yerinin veya internette açık artırma olması durumunda internet adresinin ve icra yerinde açık artırma yapılması hâlinde yükümlünün adının yazılması, açık artırmanın başlama saati ve açık artırma yapılacak malların müzayededen önce

⁶⁰ UHL, *BeckOK-ZPO*, § 816 Rn. 1-2; GRUBER, *MüKoZPO*, § 816 Rn. 2; İcra Memurları İçin İş Talimatları (Geschäftsweisung für Gerichtsvollzieher-GVGA) § 92 Abs. 3 S 4.

⁶¹ Mümkün olan en yüksek teklifi elde etmek için müzayedenin haczin gerçekleştiği yerde yapılması her iki tarafın da çıkarına olacaktır. SAENGER, *ZPO* § 816 Rn. 1. Müzayedenin borçlunun konutunda veya işyerinde yapılacağına karar verildiğinde ise ayrıca onun rızası da gereklidir. İcra memuru isteklilerin kolayca ulaşabileceği, en uygun gösterim seçeneğine sahip ve aynı zamanda da gereksiz nakliye ve depolama maliyetleri yaratmayacak bir yer belirlemelidir. UHL, *BeckOK-ZPO*, § 816 Rn. 3-4; GRUBER, *MüKoZPO*, § 816 Rn. 3; SAENGER, *ZPO* § 816 Rn. 6.

⁶² Kamuya duyurma şekline icra memuru karar verir. Eğer mal aynı zamanda rehin konusu ise bu da genel hatlarıyla duyuruda açıklanmalıdır. Her ihale tarihi ve her değişiklik için ayrı bir ilan yapılmalıdır. Borçlu ve alacaklının müzayede tarihini bilmediği durumlarda, icra memurunun kendilerine tarihi bildirmesi zorunludur. UHL, *BeckOK-ZPO*, § 816 Rn. 5-6; GRUBER, *MüKoZPO*, § 816 Rn. 4; SAENGER, *ZPO* § 816 Rn. 7.

⁶³ UHL, *BeckOK-ZPO*, § 816 Rn. 8; GRUBER, *MüKoZPO*, § 816 Rn. 3.

⁶⁴ İcra memuru, müzayedenin açılışında müzayede şartlarını ilan eder ve ilgilileri teklif vermeye davet eder. Hacizli malların birlikte satışının uygun olmadığı veya katılımcılar farklı bir düzen istemediği sürece mallar el konulduğu sıraya göre satışa sunulacaktır. İcra memuru § 817a'ya göre asgari teklifi, olağan satış değeri ve gerekirse değerli madenlerin maddi değeri ile birlikte ilan etmelidir. UHL, *BeckOK-ZPO*, § 817 Rn. 1-3; GRUBER, *MüKoZPO*, § 817 Rn. 1.

⁶⁵ Borçluyu koruyan bu düzenlemenin amacının malvarlıklarının haciz yoluyla çarçur edilmesini önlemek olduğu ifade edilmektedir. GRUBER, *MüKoZPO*, § 817a Rn. 1; SAENGER, *ZPO* § 817/a Rn. 1.

⁶⁶ GRUBER, *MüKoZPO*, § 818 Rn. 1; SAENGER, *ZPO* § 818 Rn. 1.

⁶⁷ Avusturya İcra Kanunu metni için bkz. <https://www.jusline.at/gesetz/eo> (ET: 15.06.2022).

ne zaman ve nerede incelenebileceği, internet üzerinden açık artırma yapılması durumunda açık artırmanın başladığı gün ve tekliflere izin verilen sürelerin belirtilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Avusturya hukukuna göre açık artırmalar dört farklı yerde yapılabilir; EO § 274 Abs. 1'e göre açık artırmalar internette, müzayede evinde, müzayede salonunda veya haczedilen eşyaların bulunduğu yerde gerçekleştirilebilir. İcra organı, diğer bir ifade ile yetkili icra dairesi veya icra müdürü, en yüksek gelirin nerede elde edilebileceğini ve hangi masrafların karşılanacağını tespit ederek açık artırma yerini belirler (EO § 274 Abs. 2). Maddede haczedilen malların türüne göre örnekleme yoluyla ayırım yapılmış teknik cihazlar, değerli video ve ses medyaları, dergiler, kitaplar ve müzik aletlerinin özellikle "Justice-Auktion.at" internet platformunda açık artırmaya çıkarılacağı düzenlenmiştir. Çok değerli nesnelere, altın ve gümüş eşyalar veya diğer değerli eşyalar, sanat eşyaları, pullar, madeni paralar, yüksek kaliteli mobilya parçaları, koleksiyonlar ve benzerleri söz konusu olduğunda ise bir müzayede evinde veya internette müzayedenin uygun olacağı belirtilmiştir. Maddede icra organının internette müzayedeye karar verdiğinde "Justice-Auktion.at" satış platformunu kullanmasının zorunlu olmadığı, yalnızca maliyetler dikkate alındığında, açıkça daha yüksek bir gelir elde edilmesinin beklendiği durumlarda başka çevrimiçi satış platformlarında da satışa karar verebileceği düzenlenmiştir. Bununla birlikte "Justice-Auktion.at" platformunda yapılacak açık artırmalar için gerekli olmasa da diğer platformlar tercih edildiğinde bir müzayedecinin atanabileceği belirtilmiştir (EO § 274 Abs. 2).

Yanıcı ve patlayıcı nesnelere ile zararlı radyasyon yayan nesnelere, zehirler, dezenfeksiyon yapılmadığı sürece bulaşıcı hastalıkların bulunduğu veya mevcut olduğu apartmanlardan alınan eşyalar, temizlik yapılmadan önce kirli veya haşere bulaşmış olan eşyalar, müzayede evinin tesislerinin kısmen de olsa yeterli olmadığı kalemler, hızlı çürümeye maruz kalan şeyler, hayvanlar ve bitkiler, hurda, paçavra ve diğer atık maddeler, pornografik malzemeler ve silahlar ise "Justiz-Auktion.at" platformu üzerinden internetteki açık artırmadan hariç tutulmuştur (EO § 274 Abs. 3).

Avusturya hukukunda öngörülen açık artırma türlerinden olan internette açık artırma usûlü EO § 277 ve devamı maddelerde düzenlenmiştir. Cebri icra sürecinde haczedilen eşyalar, ancak kıymet takdiri yapıldıktan ve satış için muhafaza altında veya emanette olduklarında veya başka bir şekilde eşyaların alıcıya teslim edilebilmesi sağlandığında internette satışa sunulabilir (EO § 277 Abs. 1). Açık artırmaya çıkacak çok sayıda eşya olduğunda ve bazı eşyalardan elde edilen gelirin, satış yoluyla icraya koyulan tüm alacaklıların icra edilebilir taleplerini karşılamak ve bu taleplerin tüm ek ücretlerini ve yürütme masraflarını karşılamak için yeterli olduğu varsayılabilir olduğunda, sadece bunların açık artırmaya çıkarılması gerektiği düzenlenmiştir (EO § 277 Abs. 2). İnternette yapılan açık artırma için ilanda açık artırmaya konu olan eşya, en düşük teklif, değerlemenin bir parçası olarak kontrol edilen öğenin takdir edilen değeri ve hizmet verilebilirliği, tekliflere izin verilen bir son tarih (bu süre yedi günden az, dört haftadan fazla olamaz), alıcının, masrafları kendisine ait olmak üzere eşyanın gönderilmesini talep edip edemeyeceğine dair bir uyarı, eşyanın depolandığı yerin adresi, yerinde incelenip incelenemeyeceği ve ne zaman incelemek için ziyaret edilebileceğine dair bir gösterge; teminatın hariç tutulmasına ve cayma hakkının bulunmadığına ve nakliye riskinin alıcıya ait olduğuna dair bir referans ve ayrıca anında satın alma olasılığının ve bunun için § 277a'ya göre ödenecek fiyatın veya hemen satın almanın hariç tutulduğuna dair bir bildirim bulunmalıdır (EO § 277 Abs. 3). İlana ayrıca malın tanıtımı, en az bir fotoğrafı ve mevcut yazılı bir ekspertiz raporu eklenmelidir (EO § 277 Abs. 4).

İnternet müzayedelerinde, isteklinin verdiği teklifin, başka bir isteklinin verdiği teklif aşılana kadar verilen en yüksek teklif olması sağlanabilir. Teklifleri izleyen bir otomatik veri işleme programı kullanılarak teklif verilmesine izin verilmemektedir ve tekliflere izin verilen süre dolmadan hemen önce, program ("Sniper") kullanarak mümkün olan en yüksek limit dâhilinde mevcut en yüksek teklifi aşan bir teklif vermek yasaktır. Bu tür bir programı kullanan kişiler tarafından verilen teklifler geçersizdir (EO § 277 Abs. 5).

§ 277a'da anında satın alma imkânı düzenlenmiştir. Maddeye göre herhangi bir teklif verilmediği sürece mal, açık artırmaya tâbi tutulmadan, tahmini değerinin dörtte bir oranını aşan bir fiyatla inter-netteki bir müzayedede satın alınabilir. Bu durumda da alıcı ile sözleşme yapılacaktır. İcra organının anında satın alma imkânını öngörmemesi, diğer bir ifade ile ilgili mal için anında satın alma usûlünün hariç tutulması mümkündür. Müzayede ilanı gönderildiğinde taraflara bu hususun da bildirilmesi gerekmektedir.

D. İsviçre Hukuku

İsviçre hukukunda taşınır mallara dair açık artırma usûlü genel olarak İsviçre Federal İcra ve İflâs Kanunu⁶⁸ (*Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs-SchKG*) Art. 125'te düzenlenmiştir. Maddeye göre paraya çevirme açık artırma yoluyla yapılır; yeri, günü ve saati önceden duyurulur (SchKG Art. 125 Abs. 1). İcra memuru tarafından açık artırma ilanının niteliği, açık artırmının yöntemi, yeri ve tarihi ilgili tarafların menfaatleri en iyi gözetilecek şekilde belirlenir ve bu durumda resmî gazete yoluyla ilan zorunlu değildir (SchKG Art. 125 Abs. 1). Borçlu, alacaklı ve ilgili üçüncü şahısların İsviçre'de bilinen bir ikamet yeri veya temsilcisi varsa icra dairesi onları açık artırmadan en az üç gün önce iadeli taahhütlü olmayan mektupla müzayedenin yeri ve zamanı hakkında bilgilendirir (SchKG Art. 125 Abs. 3)⁶⁹. Taşınmaz malların açık artırma usûlü ile satışı SchKG Art. 138'de düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre ise açık artırma, açık artırma gününden en az bir ay önceden kamuya duyurulur (SchKG Art. 138 Abs. 1). Artırma ilanında artırma yeri, günü ve saati, artırma koşullarının teşhir olduğu günün bilgisi, rehin alacaklısı ve ilgili diğer tüm tarafların, özellikle faiz ve masraflar olmak üzere mal üzerindeki alacaklarını yirmi gün içinde icra dairesine sunmalarını istemesi; bu talepte, verilen süreye uyulmadığı takdirde, hakların tapu kütüğüne kaydedilmesi kaydıyla, ancak artırma sonucuna katılacağı duyurulacaktır (SchKG Art. 138 Abs. 2)⁷⁰.

İsviçre hukukunda iflâs takibinde yapılacak açık artırma usûlü ise SchKG Art. 257'de düzenlenmiştir. Düzenlemeye göre artırma yeri, günü ve saati kamuoyuna duyurulur (SchKG Art. 257 Abs. 1). Taşınmaz için açık artırma yapılacak ise ilan, artırmının yapılacağı günden en az bir ay önce yapılır ve artış şartlarının iflâs dairesinde incelenmeye hazır olacağı gün ilanda belirtilir (SchKG Art. 257 Abs. 2). Tahmini tutarı belirten ilanın birer örneği rehinli alacaklılara ayrıca tebliğ edilir (SchKG Art. 257 Abs. 3)⁷¹.

İsviçre hukukunda açık artırma usûlüne dair genel düzenleme olmakla birlikte açık artırmının yapı-ş türüne dair bir sınırlama olmadığı için özel satış hükümlerine göre (iflâs davası dışında) icra me-murunun çevrimiçi satış platformlarını kullanarak da hacizli malın satışını gerçekleştirebileceği kabul edilmektedir⁷².

Covid-19 salgını sonrasında İsviçre Federal Konseyi, koronavirüsle bağlantılı yargı ve usûl hukuku alanındaki önlemlere ilişkin 16 Nisan 2020 tarihinde yayımlanıp 20 Nisan 2020 tarihinde yürürlüğe giren ve 30 Eylül 2020 tarihine kadar geçerli olan Yönetmelik de dâhil olmak üzere, çeşitli acil durum yönetmelikleri⁷³ yayımlamıştır. Bu Yönetmelik'in (Covid-19-VJV) "Çevrimiçi müzayede platformu

⁶⁸ İsviçre Federal İcra ve İflâs Kanunu metni için bkz. https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/11/529_488_529/de (ET: 16.06.2022).

⁶⁹ SCHLEGEL, Roger / ZOPFI, Markus: "SchKG Art. 125-138", (Hrsg.) KREN KOSTKIEWICZ, Jolanta / VOCK, Dominik: *Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG*, 4. Baskı, Schulthess Verlag, Zürich, 2017 (Yazar, SchKG), s. 763-767; KREN KOSTKIEWICZ, Jolanta: *SchKG Kommentar Schuldbetreibungs- und Konkursgesetz mit weiteren Erlässen*, 20. Baskı, Orell Füssli Verlag, Zürich, 2020, s. 398-401.

⁷⁰ SCHLEGEL / ZOPFI, *SchKG*, Art. 138, s. 821-824; KREN KOSTKIEWICZ, s. 430-432.

⁷¹ SCHOBER, Roger: "SchKG Art. 257", *SchKG*, 2017, s. 1436-1437; KREN KOSTKIEWICZ, s. 468-469.

⁷² STAIBLE, s. 521.

⁷³ AS 2020 1229 Covid-19-Verordnung Justiz und Verfahrensrecht (Covid-19-VJV) (16.04.2020) - AS 2020 1229 sayılı Korona Virüs ile Bağlantılı Yargı ve Usûl Hukukunda Alınan Tedbirlere İlişkin Yönetmelik (Covid-19 Adalet ve Usûl Hukuku Yönetmeliği) (Yayın Tarihi: 16.04.2020), <https://www.fedlex.admin.ch/eli/oc/2020/234/de> (ET: 16.04.2022); Yönetmelik'in 9. maddesi, 17.12.2021 yayım tarihi ve 01.01.2022 tarihinde yürürlüğe giren AS 2021 898 Koronavirüsle Bağlantılı Yargı ve Usûl Hukukunda Tedbirlere Dair Yönet-

üzerinden açık artırma” başlıklı 9. maddesi ile çevrimiçi açık artırma platformları aracılığıyla icra memurlarının hacizli malların satışı için açık artırma yapmalarına izin verilmiştir. Düzenleme ile İsviçre kanun koyucusu, açık artırma için çevrimiçi platformların kullanımına dair yasal belirsizliklerin salgın süresince ortadan kaldırılmasını ve başlamış olan icra takiplerinin devamının sağlanmasını amaçlamıştır⁷⁴.

Covid-19-VJV Art. 9 Abs. 1 düzenlemesi yürürlükte olduğu süre boyunca İsviçre icra ve iflâs hukukunda izin verilen satış türleri kataloğunu, “kamuya açık bir çevrimiçi platform” aracılığıyla açık artırma seçeneğini içerecek şekilde genişletmiştir. “Platform” terimi, özel açık artırma yazılımı aracılığıyla birbirine bağlanan veya bu yazılım tarafından kontrol edilen internet siteleri grubunu ifade etmektedir. Platform, bir internet adresinden erişilebiliyorsa ve temelde herhangi bir (gerçek veya tüzel) kişiyi kullanıcı olarak kabul ediyorsa “kamuya açık” olarak nitelendirilebilmektedir⁷⁵.

Covid-19-VJV Art. 9, belirli bir açık artırma formatı belirtmemiştir. Bununla birlikte açık artırma kavramı ile İngiliz açık artırmaları olarak ifade edilen artan tekliflerin alınması şeklinde gerçekleştirilen açık artırma anlaşılmaktadır. Düzenleme metnine göre çevrimiçi platformlar aracılığıyla yapılan elektronik açık artırmalarda en yüksek teklifin üç kez çağrılması gerekli değildir. Ancak çevrimiçi platformda başlangıçtan itibaren herhangi bir açık artırma prosedürüne uymayan bir teklif formatının seçilmesinin Covid-19-VJV Art. 9’un ifadesiyle çelişecek nitelikte olabileceği belirtilmiştir⁷⁶.

Düzenleme metnine göre çevrimiçi açık artırma imkânı taşınır mallar (*biens meubles/beni mobili*), yani taşınabilir nesnelere sınırlıdır. Bu nedenle gayrimenkuller, diğer bir ifade ile taşınmaz mallar için bir seçenek değildir. Aynı zamanda SchKG terminolojisinde diğer haklar (SchKG Art. 116 Abs. 1) veya farklı türden varlık bileşenleri (SchKG Art. 132 Abs. 2) olarak ifade edilen intifa hakları, fikri mülkiyet hakları, paylı mülkiyet payları veya kripto para birimleri gibi haciz konuları için de çevrimiçi açık artırmaya izin verilmemiştir⁷⁷.

İsviçre hukuk sisteminde icra ve iflâs takibinde, açık artırmaların geleneksel açık artırma veya özel satış yerine çevrimiçi bir platform üzerinden yapılabileceğine ilişkin karar, takipten sorumlu icra organının sorumluluğundadır. İflâs hâli için ise alacaklılar kurulunun onayı gerekmektedir⁷⁸.

V. TÜRK HUKUKUNDA ELEKTRONİK ORTAMDA SATIŞ

A. E-Satış İçin Ön Koşullar

Elektronik ortamda açık artırma usûlüyle satış, cebri icra sürecinde haczedilen taşınır ve taşınmaz mallar için uygulanır, haczedilen şeyin para olduğu durumlarda doğrudan paraların paylaşılması aşamasına geçilir⁷⁹. Bu kapsamda satış yapılabilmesi için haczedilen malın İİK m. 88/1’de sayılan para, banknot, hamiline ait senet, poliçe ve sair cirosu kabil senet ile altın, gümüş ve diğer kıymetli şeylerden olmaması gerekmektedir.

melik (Covid-19 Adalet ve Usûl Hukuku Yönetmeliği) ile yürürlükten kaldırılmış (AS 2021 898 Verordnung über Massnahmen in der Justiz und im Verfahrensrecht im Zusammenhang mit dem Coronavirus (Covid-19-Verordnung Justiz und Verfahrensrecht) (17.12.2021), <https://www.fedlex.admin.ch/eli/oc/2021/898/de> (ET: 11.01.2023).) ve Yönetmelik 01.01.2023 tarihinde tamamen yürürlükten kalkmıştır. <https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/2020/234/de> (ET: 11.01.2023).

⁷⁴ STAIBLE, s. 520.

⁷⁵ STAIBLE, s. 522-523.

⁷⁶ STAIBLE, s. 523.

⁷⁷ STAIBLE, s. 523.

⁷⁸ STAIBLE, s. 523.

⁷⁹ GÖRGÜN, Lütfi Şanal / BÖRÜ, Levent / KODAKOĞLU, Mehmet / *İcra ve İflâs Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2022, s. 209. Alman hukukunda dZPO § 814 ve devamında özel bir düzenlemeye tâbi olmayan tüm taşınır malların haciz sonrası açık artırma ile paraya çevrilmesi usûlü düzenlenmektedir. UHL, *BeckOK-ZPO*, § 814 Rn. 1; GRUBER, *MüKoZPO*, § 814 Rn. 4; SAENGER, *ZPO* § 814 Rn. 2.

Elektronik ortamda açık artırma usûlüyle satış gerçekleştirilebilmesi için genel bir icra sürecinin tüm gereklilikleri yerine getirilmelidir. Usûlüne uygun bir şekilde icra süreci başlatılmış ve borçlunun borca yetecek kadar malı⁸⁰ haczedilmiş olmalıdır⁸¹. Öte yandan rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takiplerde bir haczin varlığı gerekmemektedir⁸².

Borçlunun borca yetecek kadar haczedilmiş olan malları kural olarak talep üzerine satılarak paraya çevrilebilir. Bu talebi alacaklı veya borçlu ileri sürmelidir (İİK m. 107 ve 113). İcra dairesinin haczedilen malları resen satış yetkisi ise bulunmamaktadır. İstisnai olarak kıymeti süratle düşen veya muhafazası masraflı olan haczedilmiş malların satışına, icra müdürünün talep olmaksızın karar vermesi (İİK m. 113/2), kanun koyucu tarafından alacaklının borç yönünden tatmin edilebilmesi ve malın en yüksek değerden satışının gerçekleştirilebilmesi amaçları ile mümkün kılınmıştır⁸³.

Haczedilmiş olan mallardan muhafaza altına alınmamış olanların satışı yapılamaz. Bu malların satışının gerçekleştirilebilmesi için satış talebi üzerine muhafaza altına alınmaları veya artırma sonunda ihale alıcısı olan kişiye teslim hazırlanmaları gerekmektedir (İİK m. 88/2)⁸⁴.

Alacaklı veya borçlunun yapacağı satış talebinin yazılı veya sözlü istemin tutanağa geçirilmesi şeklinde yahut elektronik ortamda, takibin yürütüldüğü ve kural olarak haczi gerçekleştiren icra dairesine verilmesi gerekir. Haczin istinabe ile yapıldığı durumlarda ise haczi gerçekleştiren icra dairesi farklı olsa da satış talebi takibin başlatıldığı ve takibi yürüten icra dairesine yöneltilir. Verilen talebin şarta bağlanması ise mümkün değildir⁸⁵.

Alacaklı veya borçlunun taşınır veya taşınmaz mal hacizlerinde, haciz tarihinden itibaren bir yıl içinde haczolunan malın satışını istemeleri gerekmektedir⁸⁶. Borçlunun üçüncü kişide bulunan alacaklıları için de bir yıllık süre geçerlidir (İİK m. 106)⁸⁷.

⁸⁰ Alman hukukunda dZPO § 818'in gereklilikleri yerine getirilirse açık artırma durdurulur. Bu durumda açık artırmaya eklenmiş ancak alacaklının memnun edilmesi için gerekli olmayan mallar serbest bırakılarak icra memuru tarafından gecikmeksizin borçluya teslim edilmelidir (UHL, *BeckOK-ZPO*, § 818 Rn. 4.). Türk hukukunda, kural olarak, borçlunun borcu karşılamaya yetecek malı haczedileceği düzenlendiği için haczedilen malların açık artırması yapılmaktadır ve alacaklılar tatmin edildikten sonra kalan kısım borçluya iade edilmektedir ancak Alman hukukundakine benzer şekilde borcun açık artırma sırasında karşılanması ve artırmanın durdurulması hacizli diğer malların borçluya iadesine dair bir mevzuat hükmü olmadığı gibi bu yönde icra memurlarının bir uygulaması da bulunmamaktadır.

⁸¹ UHL, *BeckOK-ZPO*, § 818 Rn. 1-2; SAENGER, *ZPO* § 814 Rn. 3.

⁸² Rehinli malın paraya çevrilmesi usûlünün düzenlendiği İİK m. 150/g'de, İİK m. 111/b'ye atf olmasa dahi İİK m. 112'den 137'ye kadar olan hükümlerin kıyas yoluyla uygulanacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda açık artırma usûlü artık tamamen çevrimiçi satışa döneceği için rehinli malın satışı da çevrimiçi satış olarak gerçekleştirilecektir. İİK m. 150/g'de atf yapılmaması da İİK geçici m. 18/2 b. 3'te "*Uygulamaya geçilen il ve ilçelerde, taşınır rehininin veya ipotegin paraya çevrilmesi, iflâs tasfiyesi ve ortaklığın giderilmesine ilişkin satışlar bakımından, geçiş tarihinden sonra ilanı yapılacak açık artırmalar hakkında bu maddeyi ihdas eden Kanunla değiştirilen ve ihdas edilen hükümler uygulanır. Geçiş tarihinden önce ilanı yapılmış açık artırmalar hakkında ise değişikliklerden önceki hükümler ile ilga edilen hükümlerin uygulanmasına devam olunur.*" şeklindeki hüküm sevk edilerek elektronik ortamda açık artırma usûlünün maddede sayılan satışlarda da uygulanacağı düzenlenmiştir. Öğretide İİK m. 150/g'de atf yapılan hükümlerin sınırlı sayıda olduğu ve bu nedenle (rehinli malın paraya çevrilmesi usûlü dâhil) atf yapılmayan hususlarda uygulanmayacağına dair görüş için bkz. YILMAZ, s. 816. Elektronik ortamda açık artırma ile satış usûlünün rehnin paraya çevrilmesi ve iflâs yoluyla takiplerde uygulanacak şekilde düzenlenmesi yerinde olmakla birlikte, 150/g'de maddesinde değil de geçici bir madde ile atf yapılmasını kanun tekniği açısından oldukça sakıncalı bir yöntem olarak gören öğretideki görüş için bkz. YARDIM, Mehmet Ertan: "İcra ve İflâs Kanunu'nda Paraya Çevirme İşlemlerine Dair 7343 Sayılı Kanun ile Getirilen Değişiklikler ve Yenilikler", *KHAS Hukuk Bülteni*, 2021 (<https://hukukbulteni.khas.edu.tr/bulten/63>, ET: 01.12.2022).

⁸³ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s. 215; GÖRGÜN / BÖRÜ / KODAKOĞLU, s. 210-211.

⁸⁴ GÖRGÜN / BÖRÜ / KODAKOĞLU, s. 210; KALE, Serdar: *İcra İflâs Hukukunda Online Satış*, 2021 (<https://blog.lexpera.com.tr/icra-ve-iflas-hukukunda-online-satis/>, ET: 03.04.2022).

⁸⁵ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s. 215-216; GÖRGÜN / BÖRÜ / KODAKOĞLU, s. 210; YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s. 255-256; KARSLI, s. 418.

⁸⁶ AŞIK / ORUÇ / TOK / SAÇAR, s. 232; 7343 sayılı Kanun değişikliği öncesinde haczolunan mal taşınır ise hacizden itibaren altı ay, taşınmaz ise hacizden itibaren bir yıl içinde alacaklıların satış isteyebilecekleri düzenlenmişti. Satış isteme süresine dair detaylı açıklamalar için bkz. ERİŞİR, Evrim: "7343 Sayılı Kanunla Yeniden Düzenlenen Cebrî İcrada Satış İsteme Süresi ve Satış Gerçekleştirilemediğinde İzlenecek Prosedür", *Medenî Usûl ve İcra - İflâs Hukuku Dergisi (MİHDER)*, 2022, Cilt 18, Sayı 52, s. 408 vd.; İsviçre hukukunda SchKG Art. 116/1'e göre alacaklı, hacizli taşınır ile alacak ve diğer haklarının paraya çevrilmesini en erken bir ay ve en geç bir yıl, hacizli taşınmazın paraya çevrilmesini ise en erken altı ay ve en geç iki yıl içinde talep edebilir. Detaylı açıklamalar için bkz. ZONDLER, Georg: "SchKG Art. 116", *SchKG*, s. 728-732; KREN KOSTKIEWICZ, s. 387-389; Alman hukukunda dZPO § 816'ya göre açık artırma kural olarak en erken haciz tarihinden bir hafta sonra yapılabilir. Açık artırma tarihini kural olarak haciz sırasında icra memuru belirler ve bu süre bir aydan uzun olamaz. Detaylı açıklamalar için bkz. SAENGER, *ZPO* § 816 Rn. 3; UHL, *BeckOK-ZPO*, § 816 Rn. 1-2; GRUBER, *MüKoZPO*, § 816 Rn. 2.

B. E-Satışta Yetki

Açık artırma ile satışlar hacizli malın bulunduğu yerde, kural olarak da haczi gerçekleştiren icra dairesi tarafından gerçekleştirilir⁸⁸ ve açık artırmadan, haczi gerçekleştiren icra memuru ve icra müdürü sorumludur⁸⁹. Birden fazla haciz yapılması durumunda icra mahkemesince aksi yönde karar verilmedikçe ilk haczi gerçekleştiren icra memuru açık artırmalardan sorumlu olacaktır⁹⁰.

İstinabe yolu ile haciz yapılması durumunda, takibin yürütüldüğü icra dairesine verilen satış talebi haczi koyan icra dairesine de yine istinabe yolu ile iletilecektir⁹¹. Bu durumda istinabe ile satış yapılması istenen icra dairesinin çevrimiçi açık artırma sürecini de yürütmesi gerekmektedir.

İcra memuru açık artırmayı gerçekleştirirken alacaklı veya borçlunun temsilcisi olarak hareket etmez, kanun koyucunun verdiği yetki kapsamında icra sürecini yürütür. Ancak açık artırma görevlerini yerine getirirken alacaklıdan gelecek her taleple hukuk kuralları çerçevesinde bağlıdır⁹².

C. E-Satış İlanı

1. Genel Olarak

Açık artırma usûlü hazırlık aşaması ve artırma safhası olmak üzere temelde iki basamaklı olarak gerçekleştirilmektedir⁹³. Açık artırma usûlüne katılacak ve süreçten etkilenecek tüm ilgililerin menfaatlerini korumak ve sürecin sağlıklı şekilde ilerletilerek başarılı bir artırma gerçekleştirilmesini sağlamak için hazırlık aşaması ve bu aşamada yapılacak olan ilan özel bir öneme sahiptir⁹⁴.

UYAP'a entegre Portal'da yapılacak olan çevrimiçi açık artırma usûlüyle satış için açık artırmaların yapılacağı gün ve saat aralığı, artırma başlangıç tarihinden en az on beş gün önce icra dairesi tarafından ilan edilir (İİK m. 114-126; E-Satış Yön. m. 12). Satış ilanı internet ortamında Elektronik Satış Portalı'nda yapılır ve ilan yapılması zorunludur. İlanda ayrıca ikinci artırmaların da yapılacağı gün ve saat aralığı, ilk artırmaların bitiminden itibaren bir ayı geçmeyecek şekilde belirlenerek gösterilir⁹⁵.

Elektronik Satış Portalı'nda yapılan ilan ve artırma şartnamesi, daha fazla alıcının haberdar olmasını ve katılmasını sağlamak amacı ile artırmaların bitimine kadar erişime açık tutulur⁹⁶. Yapılacak olan ilanda bazı hususların yer alması gerektiği kanun koyucu tarafından öngörülmüştür ve bunlar İİK m. 114/6 ile E-Satış Yön. m. 6'da düzenlenmiştir⁹⁷.

⁸⁷ GÖRGÜN / BÖRÜ / KODAKOĞLU, s. 211 vd.; YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s. 256; KARSLI, s. 414-417; UYSAL, Merve: "İcra İflâs Hukukunda Teknolojik Gelişmeler ve Özellikle Elektronik Satış", *Uluslararası Akdeniz Hukuk Kongresi 2022 Tam Metin Kitabı*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022, s. 1361.

⁸⁸ Bu kural açık artırma ile satışlarda emredici bir kural olarak karşımıza çıkarken pazarlıkla satış ve alacağın devri usûllerinin malın bulunduğu yer icra memurunun muvafakati ile takibin yapıldığı yerdeki icra memuru tarafından da yapılabileceği kabul edilmektedir. YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s. 261.

⁸⁹ UHL, *BeckOK-ZPO*, § 814 Rn. 2; VOGT-BEHEIM, Carmen: "§ 814 Öffentliche Versteigerung", (Hrsg.) ANDERS, Monika / GEHLE, Burkhard: *Beck'sche Kurz-Kommentare Zivilprozessordnung: mit GVG und anderen Nebengesetze*, 80. Baskı, C.H. Beck, München, 2022, ZPO § 814 Rn. 3; GRUBER, *MüKoZPO*, § 814 Rn. 7.

⁹⁰ GRUBER, *MüKoZPO*, § 814 Rn. 7.

⁹¹ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s. 216; KARSLI, s. 418.

⁹² GRUBER, *MüKoZPO*, § 814 Rn. 8.

⁹³ ÇELİKOĞLU, s. 425; SADIÖĞLU, s. 166.

⁹⁴ YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s. 269; SADIÖĞLU, s. 166.

⁹⁵ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s. 220; ARSLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 395; GÖRGÜN / BÖRÜ / KODAKOĞLU, s. 217; KARSLI, s. 422; KALE, Serdar: "İcra İflâs Hukukunda Online Satış", 2021 (<https://blog.lexpera.com.tr/icra-ve-iflas-hukukunda-online-satis/>, ET: 03.04.2022).

⁹⁶ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s. 220; KALE, Serdar: "İcra İflâs Hukukunda Online Satış", 2021 (<https://blog.lexpera.com.tr/icra-ve-iflas-hukukunda-online-satis/>, ET: 03.04.2022).

⁹⁷ İlanda yer alması gereken hususlar şu şekildedir: (1) satılacak şeyin cinsi, mahiyeti, önemli vasıfları, muhammen kıymeti, bulunduğu yer ve varsa görselleri ile artırma şartnamesinde yer alan diğer bilgileri; (2) artırmaya katılabilmek için mahcuzun kıymetinin yüzde onunu karşılayacak tutardaki teminatın satışı yapan icra dairesinin banka hesabına yatırılmasının zorunlu olduğu, teminatın nakit olması durumunda en geç artırma süresinin bitiminden önceki gün saat 23:30'a kadar yatırılması gerektiği; (3) gösterilecek teminatın teminat mek-

Taşınmaz malların satışı için ise ayrıca açık artırma şartnamesi de düzenlenir (İİK m. 124-125; E-Satış Yön. m. 7). Taşınmazın açık artırma şartnamesine dosya numarası, alacaklı ve borçlunun adı ve soyadı, birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığı, taşınmazın tapu kaydı ve niteliği, varsa taşınmazın üzerindeki irtifak hakları, ipotekler, ipotekli borç senetleri, irat senetleriyle birlikte satıldığı ve borçlunun bu taşınmaz ile temin edilmiş şahsi borçlarının da alıcıya intikal edeceği, tapu sicilindeki diğer bilgiler ve taşınmaz üzerindeki mükellefiyetler, muhammen kıymeti, artırmaya katılacakların taşınmazın muhammen kıymetinin yüzde onu oranında nakit teminat veya banka teminat mektubunu tevdi etmeleri gerektiği, artırmaya çıkarılan taşınmazın üzerinde hakkı olan alacaklı veya ilgiliden teminat aranıp aranmayacağı, taşınmazın son imar durumu, hangi giderlerin alıcıya ait olacağı ve diğer gerekli bilgiler yazılır.

2. Elektronik Satış Portalı'ndaki İlanlar

Elektronik Satış Portalı üzerindeki ilanlar, sitenin anasayfası ile ihaleler sekmesi altında en çok teklif verilenler, ihalesi bitecekler, uzatılan ihaleler ve pazarlık usûlü ile ihaleler olmak üzere dört kategori altında erişime sunulmaktadır. Anasayfa üzerindeki ilanlar küçük kutucuklar içerisinde yer almaktadır. Kutucuğun üst kısmında ihale konusu malın muhammen bedeli bulunmakta, sol köşede kaçınıcı ihale olduğu yazmakta, en orta kısımda ihale konusu mala ait görsele yer verilmekte, görselin altında ise hangi icra dairesinin ilanı olduğu, kaç teklif verildiği ve son teklif tarihi ile saati yer almaktadır⁹⁸.

Anasayfadaki ilgili ilan kutucuğuna tıkladığında site, malın ilan sayfasına yönlendirmektedir. Burada sol kısımda ihale bitimine kalan süre geri sayım olarak gösterilmekte, ilan konusu mala dair detaylı görseller bulunmakta, sayfanın sağ kısmında yer alan kutucukta malın muhammen bedeli, teminat miktarı, KDV oranı, artırma başlangıç ile bitiş tarih ve saatleri, ihalenin gerçekleştirileceği yer - tüm ülkede elektronik ortamda satış usûlünün yeknesak olarak uygulanmadığı geçiş sürecinde ilanı elektronik ortamda yapıp fizikî açık artırmalar yapıldığından bu bilgi mevcuttur- ihale teklif sayısı, ihale başlangıç bedeli, ihaleye verilen en yüksek teklif bulunmaktadır. Sayfanın alt kısmında ise ilana ait genel açıklamalar, detaylı incelemeler, ihale evrak listesi ve sisteme giriş yapan kişinin ihaleye ait tekliflerinin gösterildiği alt sekmelere yer verilmektedir⁹⁹. Ayrıca bu bölümde ihalenin sosyal medya platformlarında kolayca paylaşımına olanak sağlayan bağlantılar yer almakta ve ilanı izlemeye almaya yönelik bir buton bulunmaktadır. İlanı izlemeye alma butonu ile teklif veren veya vermeyi düşünen ilgililerin malı bulmak için her seferinde arama yapmasına gerek kalmaksızın söz konusu mala dair ilan sayfasına anasayfada bulunan kısayol üzerinden ulaşmasını sağlamak amaçlanmıştır¹⁰⁰.

E-satış Portalı anasayfasında, yedi günlük satış süresinin bitimine üç gün kalmış olan mallara öncelik verilmiştir ve ilgili gün sonunda teklif süresi bitecek mallar öncelikli olarak sayfada görülmekte-

tubu olması hâlinde, artırmaya katılacakların, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışa konu mahcuzun kıymetinin yüzde onunu karşılayacak tutarda kesin ve süresiz banka teminat mektubunu, satışı yapan icra dairesine tevdi etmelerinin zorunlu olduğu; (4) temsilci vasıtasıyla artırmaya katılacakların, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmelerinin zorunlu olduğu; (5) hisseli satışın mümkün olduğu hâllerde açık artırma konusu malı belirli paylarla satın almak isteyen müşterek alıcıların, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmelerinin zorunlu olduğu; (6) satış talep eden ve artırmaya katılmak isteyen alacaklı ile ortaklığın satış suretiyle giderilmesinde artırmaya katılmak isteyen pay sahibinin, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmeleri hâlinde alacağın veya ortaklık payının teminatı karşılığı miktar kadar kendilerinden teminat alınmayacağı; (7) şartlar yerine gelmişse malın en yüksek teklif verene ihale edileceği; (8) Elektronik Satış Portalı'nda verilecek tekliflerin haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyen alıcısına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak paraya çevirme ve paylaşımına masraflarını geçmesi gerektiği; (9) ihale alıcısının en yüksek teklifi verip de süresi içinde ihale bedelini yatırmaması hâlinde, alınan teminatın iade edilmeyip öncelikle satış masraflarından düşülmek üzere alacaklarına mahsuben hak sahiplerine ödeneceği; (10) asgarî ihale bedelinin teklif edilmemesi nedeniyle ihalenin yapılamadığı veya en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmaması sebebiyle ihalenin iptal edildiği hâllerde ikinci artırmanın ilk açık artırmadaki şartlar çerçevesinde tekrar yapılacağı; (11) ihale alıcısının, satış bedelinin tamamını ihalenin gerçekleştiğine ilişkin tutanağın Elektronik Satış Portalı'nda ilan edildiği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde icra dairesine hesabına ödemesi gerektiği; (12) satışa katılanların bütün ekleriyle birlikte şartnameyi görmüş ve içeriğini kabul etmiş sayılacakları; (13) ihalenin kesinleşmesi üzerine malın tescil ve teslim işlemlerinin yapılacağı.

⁹⁸ <https://esatis.uyap.gov.tr/main/esatis/> (ET: 10.12.2022).

⁹⁹ <https://esatis.uyap.gov.tr/main/jsp/esatis/index.jsp?menuId=21775> (ET: 10.12.2022).

¹⁰⁰ KAZMAZ TEPE, s. 95. <https://esatis.uyap.gov.tr/main/jsp/esatis/index.jsp?menuId=21775> (ET: 10.12.2022).

dir¹⁰¹. En yüksek kıymetli ve fotoğrafı bulunan ilanlar, ihale kıymetleri yüksekten düşüğe göre sıralanmış olup bu ihaleler arasından ilk altmış tanesi anasayfada gösterilmektedir¹⁰².

Elektronik Satış Portalı anasayfasında kategoriye veya birime göre ihale araması yapılabilmesine olanak sağlayan arama butonu sekmelerinin yanı sıra geçmiş ilanlara ulaşılabilir ve harita üzerinden ilanların tespitinin gerçekleştirilebileceği arama butonu sekmeleri de bulunmaktadır¹⁰³. Kategoriye göre ilan araması taşınır, taşınmaz ve taşıtlara dair yapılabilmekte, her bir kategorinin alt kategorisi seçilerek araması gerçekleştirilebilmektedir. Ayrıca bu sekmelerde il, ilçe ve birim seçimi ile aramalar filtrelenebileceği gibi ihale başlangıç bitiş tarihi, muhammen bedel aralığı, sadece ikinci ihaleye kalan mallar, fotoğraflı ilanlar, pazarlık usûlüne tâbi ilanlar seçimleriyle filtreleme yapılabilir. Ek olarak taşınır mallar kategorisindeki mallar için marka ve model aralığı filtresi bulunmakta, taşınmaz mallar kategorisinde ise taşınmazın bulunduğu il ve ilçe filtresi yer almaktadır¹⁰⁴.

Elektronik Satış Portalı ana sayfası sağ alt köşede üzerinde İngilizce “merhaba” yazan ve el sallayarak hareket eden bir robot sembolü butonu da mevcuttur. Bu buton aracılığı ile teminat yatırma, teklif verme, otomatik teklif verme, ihale kalan bedeli yatırma, satış öncesi işlemler, satış sonrası işlemler, anlatım kılavuzu, satış için hangi banka, satışa giriş işlemleri vb. konulara dair soruların yöneltilmesi olanağı mümkündür¹⁰⁵ ve ilanlar ile ihale süreci hakkında bilgi sahibi olunması kolaylaştırılmak istenmiştir.

3. Gazete İlanları

Hacedilmiş taşınır veya taşınmazın gazete ile ilanı zorunlu değildir¹⁰⁶, taraflar zorunlu ilanlar dışında diledikleri vasıtalar ile ilan yapabilir¹⁰⁷. İlanın şekli ve gazete ile de ilan yapıp yapılmayacağı icra dairesince takip alacaklısı ve borçlusunun menfaatlerine en uygun şekilde takdir edilir¹⁰⁸. Ancak ilanın yurt düzeyinde yayınlanan bir gazete ile yapılmasına karar verilmesi hâlinde bu ilan satış talebi tarihinde tirajı elli binin üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden biriyle yapılır (İİK m. 114/3; E-Satış Yön. m. 12/3). Yapılacak açık artırma ilanına satış şartnamesi eklentisiyle geçirilmeyip satılacak şeyin cinsi, mahiyeti, önemli vasıfları, muhammen kıymeti ve bulunduğu yer, birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığı ile artırmaya ilişkin bilgilerin yer aldığı Elektronik Satış Portalı’na erişim yapılacak internet adresi yazılarak gazete ilanı yapılır (İİK m. 114/4; E-Satış Yön. m. 12/2). Bu düzenleme ile sadece şartname ile sınırlı kalınmayıp detaylı açıklamaların bulunduğu Portal’a erişim için gerekli internet adresinin de gazete ilanında yazılması öngörülerek açık artırma sürecine katılacak ilgililerin süreç ile artırma konusu mala dair kapsamlı ve yeterli bilgi sahibi olmalarının sağlanmasının amaçlandığı söylenebilir¹⁰⁹.

Gazete veya farklı bir yöntem ile ilan yapıldığı hâllerde, ilan metinleri arasında farklılık bulunması durumlarında Elektronik Satış Portalı’nda yapılmış olan ilan metni esas alınacaktır. İlan metinlerinde mevcut olan hatalar ihale tarihi değiştirilmeksizin Elektronik Satış Portalı üzerinden ilan edilerek düzeltilir. Ancak bu düzeltme ilanı ayrıca ilgililere tebliğ edilmez¹¹⁰ (İİK m. 114/5; E-Satış Yön. m. 12/6). Portal’daki ilanla-

¹⁰¹ KAZMAZ TEPE, s. 95.

¹⁰² https://esatis.uyap.gov.tr/main/destek/esatis_hakkinda.pdf (ET: 10.12.2022).

¹⁰³ https://esatis.uyap.gov.tr/main/destek/esatis_hakkinda.pdf (ET: 10.12.2022).

¹⁰⁴ <https://esatis.uyap.gov.tr/main/esatis/> (ET: 10.12.2022).

¹⁰⁵ <https://esatis.uyap.gov.tr/main/esatis/> (ET: 10.12.2022).

¹⁰⁶ ARSLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 398.

¹⁰⁷ KARSLI, s. 426; KALE, Serdar: “İcra İflâs Hukukunda Online Satış”, 2021 (<https://blog.lexpera.com.tr/icra-ve-iflas-hukukunda-online-satis/>, ET: 03.04.2022).

¹⁰⁸ GÖRGÜN / BÖRÜ / KODAKOĞLU, s. 217; YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s. 269.

¹⁰⁹ ÇELİKOĞLU, s. 427-428.

¹¹⁰ GÖRGÜN / BÖRÜ / KODAKOĞLU, s. 217; KARSLI, s. 431; KALE, Serdar: “İcra İflâs Hukukunda Online Satış”, 2021 (<https://blog.lexpera.com.tr/icra-ve-iflas-hukukunda-online-satis/>, ET: 03.04.2022).

rın esas alınması ve buradaki hata ve eksikliklerin de yine Portal üzerinden düzeltilebileceğine dair bu düzenleme ile de Portal'daki ilanların önemi artırılarak¹¹¹ ilgili kişilere fizikî tebliğ ile düzeltme gönderilmesinin süreci uzatan etkisinden kurtarılması suretiyle ilan yoluyla tebliğ yönteminin kolaylığı, kanun koyucu tarafından tercih edilmeye devam edilmiş ve usûl ekonomisi ilkesine de uygun hareket edilmiştir.

D. E-Satış İçin Teminat

Cebri icra sürecinde haczedilen taşınır malların paraya çevrilmesinde artırmaya katılacak isteklilerin teminat yatırma zorunluluğu bulunmamakla birlikte uygulamada icra memuru satılacak malın niteliği gereği önemli artırımlarda teminat yatırma şartı getirmekte idi¹¹². 7343 sayılı Kanun değişikliği ile taşınır malların paraya çevrilmesinde de artırmaya katılacak alıcılar için teminat yatırma zorunluluğu getirmiştir. Artırmaya katılabilmek için Elektronik Satış Portalı sayfasında gösterilen mahcuz malın muhammen kıymetinin yüzde onunu karşılayacak tutardaki nakit teminatın en geç artırma süresinin bitiminden önceki gün saat 23.30'a kadar¹¹³ satışı yapan icra dairesinin TL cinsinden açılan banka hesabına, Portal üzerinden yatırılmasının zorunlu olduğu düzenlenmiştir (İİK m. 114 ve m. 126; E-Satış Yön. m. 13/1; E-Satış Aydınlatma Metni¹¹⁴ m. 2.2 ve m. 3.5)¹¹⁵.

Gösterilecek teminatın, teminat mektubu olması hâlinde, artırmaya katılacaklar veya ilgili banka tarafından, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışı yapan icra dairesine elden veya sistem altyapısı oluşturulduğu takdirde elektronik olarak satışa konu mahcuzun muhammen kıymetinin yüzde onunu karşılayacak tutarda kesin ve süresiz banka teminat mektubunun tevdi edilmesi zorunlu tutulmuştur (E-Satış Yön. m. 13/2; E-Satış Aydınlatma Metni m. 2.18)¹¹⁶.

Satış talep ederek artırmaya katılmak isteyen alacaklıdan ve ortaklığın satış suretiyle giderilmesinde artırmaya katılmak isteyen pay sahibinden, en geç artırma süresinin sona ermesinden önceki iş günü mesai saati bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmeleri hâlinde alacak veya ortaklık payının teminatı karşıladığı miktar kadar teminat alınmayacağı da düzenlenmiştir (İİK m. 114/6-6; E-Satış Yön. m. 13/3). Alacağın veya ortaklık payının teminata yeterli gelmediği durumda ise eksik kısmın başvuru anında icra dairesi hesabına yatırılması veya teminat mektubunun icra dairesine tevdi edilmesi zorunlu tutulmuştur (E-Satış Yön. m. 13/3; E-Satış Aydınlatma Metni m. 2.21).

Temsilci aracılığı ile açık artırmaya katılacak olan kişilerin ve malı belirli paylarla satın almak isteyen müşterek alıcıların teminat miktarını başvuru anında icra dairesi hesabına yatırmaları veya teminat mektubunu icra dairesine tevdi etmeleri zorunludur (E-Satış Yön. m. 13/4, E-Satış Aydınlatma Metni m. 2.19 ve 2.20).

E. E-Satışa Katılım

1. Genel Olarak

Elektronik ortamda gerçekleştirilen her çevrimiçi açık artırma halka açık olarak yapılır ve açık artırmalara herkes katılabilir¹¹⁷. Diğer bir ifade ile açık artırmalar halkın katılımı ile halk için gerçekleştiril-

¹¹¹ ÇELİKOĞLU, s. 428.

¹¹² PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s. 223.

¹¹³ Saatin gün sonu yerine 23.30 olarak belirlenmesi bankacılık uygulamasının bir gereğidir. KALE, Serdar: "İcra İflâs Hukukunda Online Satış", 2021 (<https://blog.lexpera.com.tr/icra-ve-iflas-hukukunda-online-satis/>, ET: 03.04.2022).

¹¹⁴ İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Elektronik Ortamda Yapılacak Satışlara İlişkin Kullanım Şartları ve Aydınlatma Metni için bkz. <https://esatis.uyap.gov.tr/main/jsp/esatis/index.jsp?menuId=21776> (ET: 10.12.2022).

¹¹⁵ KALE, Serdar: "İcra İflâs Hukukunda Online Satış", 2021 (<https://blog.lexpera.com.tr/icra-ve-iflas-hukukunda-online-satis/>, ET: 03.04.2022).

¹¹⁶ KALE, Serdar: "İcra İflâs Hukukunda Online Satış", 2021 (<https://blog.lexpera.com.tr/icra-ve-iflas-hukukunda-online-satis/>, ET: 03.04.2022).

¹¹⁷ YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s. 271; SCHLEGEL / ZOPFI, *SchKG*, Art. 126, s. 768-769.

rilir¹¹⁸ ve herkesin açık artırma sürecine ücretsiz erişime sahip olması gerekir¹¹⁹. Açık artırmanın düzenlendiği İİK m. 111/b hükmünde açıkça belirtilmese de Anayasa m. 141’de ve HMK m. 28’de düzenlenen duruşmaların açık olması gerekliliğine dair alenîyet ilkesi¹²⁰, haczedilen malların açık artırma ile satışında da kıyasen uygulanır¹²¹. Açık artırma ilanları ve sonuçlarının bildirilmesi aleni şekilde yapılmalı, açık artırmalar mahkemelerde yapılan duruşmalar gibi herkese açık olmalıdır. HMK m. 28/2’de belirtildiği üzere genel ahlâkın veya kamu güvenliğinin yahut yargılama ile ilgili kişilerin korunmaya değer üstün bir menfaatinin kesin olarak gerekli kıldığı hâllerde, ilgilinin talebi üzerine yahut resen yapılacak açık artırmanın bir kısmının veya tamamının gizli yapılmasına da karar verilebilir¹²².

İcra memurunun açık artırma yapılması ve açık artırmanın başlaması hakkında bilgilendirme yapma yükümlülüğü bulunmaktadır. Açık artırma yapılırken koşulların izin verdiği ölçüde sınırsız sayıda kişinin teklif verebilmesi mümkün olmalıdır. Bu yapılırken güvenlik hususlarına dikkat edilmesi ve yasal düzenlemelere uyum içinde hareket edilmelidir. Fizikî açık artırmalarda müzayede salonunun boyutunun küçük olması, bazı kişileri açık artırmadan dışlama nedeni yapılamayacağı gibi çevrimiçi açık artırmalarda da açık artırma platformunun kabul edebileceği katılımcı sayısının sınırlı olduğu belirtilerek kişilerin teklif verme hakkı engellenmemelidir. Kamu düzeninin gerektirdiği durumlarda alenîyet ilkesinin istisnası olarak sınırlı katılımcı kabul edildiği durumlar haricinde kişilerin açık artırmaya katılımları sınırlanmamalıdır¹²³.

Açık artırma sürecine teklif vererek katılabilmek için öncelikle hak ehliyetine sahip olmak gerekmektedir¹²⁴. Elektronik ortamda açık artırma usûlüyle satış kapsamında yapılan çevrimiçi açık artırmaya fiil ehliyetine sahip gerçek kişiler ve tüzel kişilerin katılmasına izin verilmektedir. Fiil ehliyetinin tam olmaması hâlinde ise kanuni temsilciler vasıtasıyla açık artırmaya katılım sağlanması kural olarak mümkündür. Sınırlı ehliyetli¹²⁵ gerçek kişiler ile mal varlığı yönetimi için yasal danışman atanmış kişiler yasal temsilcileri vasıtasıyla açık artırma sürecine katılabilirler. Sınırlı ehliyetsizlere kanuni temsilcilerinin muvafakat vermesi şartıyla açık artırmaya katılma izni verilir. Tam ehliyetsizler ise açık artırmaya katılamazlar, onlar adına sadece yasal temsilcileri açık artırma sürecine katılabilir¹²⁶.

Fiziken yapılan açık artırmalara vekil aracılığıyla katılım için vekâletname getirilmesi istenmekteydi ve TBK m. 504/3’e göre vekile özel yetki¹²⁷ verilmesi gereken durumlardan olmadığı için genel vekâletname ile açık artırmalara katılım sağlanabiliyordu¹²⁸. Elektronik Satış Portalı’na ise e-Devlet üzerinden e-şifre aracılığı ile giriş sağlanmakta olup bu sistem, vekilin müvekkili adına elektronik teklif verebilmesine imkân sağlayan bir sistem olarak çalışmamaktadır ve kural olarak kişilerin bireysel olarak Elektronik Satış Portalı’nda tekliflerini sunmaları gerekmektedir. Ancak E-Satış Yön. m.

¹¹⁸ UHL, *BeckOK-ZPO*, § 814 Rn. 4.

¹¹⁹ GRUBER, *MüKoZPO*, § 814 Rn. 9; YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s. 271; SAENGER, *ZPO* § 814 Rn. 7.

¹²⁰ Alenîyet ilkesine dair detaylı açıklamalar için bkz. KURT KONCA, Nesibe: *Medenî Usûl Hukukunda Alenîyet İlkesi*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2009, s. 5 vd.

¹²¹ İcra takibi sırasında kural olarak alenîyet ilkesi bulunmamakla birlikte icra ve iflâs hukukuna ilişkin dava ve işlerin de aleni olması gerekir. KURT KONCA, s. 234-235.

¹²² KURT KONCA, s. 257 vd.

¹²³ VOGT-BEHEIM, *ZPO* § 814 Rn. 5-6.

¹²⁴ UYAR, Talih: “Taşınır Mallara İlişkin İhalelerin Yapılması (İİK Mad. 115, 116)”, *Legal Hukuk Dergisi*, 2006, Cilt 4, Sayı 47, s. 3382.

¹²⁵ Alman hukukunda kanuni temsilcisinin muvafakati olmaksızın çevrimiçi açık artırmaya katılan sınırlı ehliyetli kişiler, açık artırma dışı bırakılabilirler. Çevrimiçi açık artırmada teklifler, açık artırma portalına giriş yetkisi olmayan kişiler tarafından sunulması hâlinde de bu teklifler açık artırma dışı bırakılabilir, bu noktada karar ilgili icra memuruna aittir. Açık artırma süreci dışında tutulmayı gerektiren birden fazla ihlalin varlığı durumunda ise katılan kişiler elektronik ortamda yapılacak tüm müzayedelerden hariç tutulabilir. GRUBER, *MüKoZPO*, § 814 Rn. 13.

¹²⁶ UYAR, s. 3383.

¹²⁷ Açık artırmaya girmek için özel yetki gerekmesi de vekalet veren kişi adına vekilin başkaları ile ortak olarak ihaleye katılması için özel yetkisinin bulunması gerekmektedir (UYAR, s. 3382). Ancak Portal’da ortak teklif verilebilmesine olanak sağlayan bir sistem mevcut olmadığından elektronik açık artırma usûlünde Portal üzerinden ortak teklif verilerek satışa katılım mümkün görünmemektedir.

¹²⁸ UYAR, s. 3382.

13/4 ve E-Satış Aydınlatma Metni m. 2.19’da belirtildiği üzere vekilin noterden usûlüne uygun olarak aldığı vekâletnameyi bulundurması hâlinde icra dairesine müracaat ederek artırmaya katılım sağlaması da mümkündür.

Öte yandan açık artırma sürecinde bir başkası adına teklif vermek için baroya kayıtlı avukat olma zorunluluğu da bulunmamaktadır¹²⁹. Yargıtaya göre adli işlemler ve takiplerin avukat aracılığı ile yürütülmesi gerekli olup ihalede pey sürmek bir adli işlem olmadığından vekilin avukat olma zorunluluğu olmaksızın başkası adına ihaleye teklif verebilmesi mümkündür¹³⁰. Bu durumda ise kişilerin temsilci aracılığı ile artırmaya katılmaları, temsilcileriyle birlikte en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai saati bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmeleri hâlinde mümkündür (İİK m. 114/6-4; E-Satış Yön. m. 13/4). Ancak noterlerin, resmî dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dâhilinde ve usûlüne göre verdikleri vekâletnameyi veya belgeyi bulunduran temsilcinin icra dairesine müracaatı yeterli görülmektedir (E-Satış Yön. m. 13/4; E-Satış Aydınlatma Metni m. 2.19).

İcra mahkemesi hâkimleri, icra ve iflâs müdürleri ile müstahdemleri İİK m. 11’e göre dairelerince takibi yapılmakta olan bir alacak veya satılmakta bulunan bir şey hakkında kiminle olursa olsun kendileri veya başkaları hesabına bir akit yapamayacakları¹³¹ için bu kişiler çevrimiçi açık artırma sürecine de katılamazlar¹³². Bu husus Alman hukukunda Alman Medenî Kanunu (*Bürgerliches Gesetzbuch-BGB*) § 450’de icra müdürünün tarafsızlığını garanti altına almak için kendisi veya diğer icra memurlarının açık artırmada teklif veremeyeceği şeklinde düzenlenmiştir¹³³.

İsviçre hukukunda SchKG Art. 125 Abs. 3’te, borçlular da dâhil herkesin açık artırmaya katılabileceği düzenlenmiştir¹³⁴. Alman hukukunda BGB § 1239’da rehinli mal için yapılacak açık artırmalarda rehin sahibi alacaklı, mal sahibi ve borçlunun da teklif vermesinin mümkün olduğu düzenlenmiştir. Ancak nakit teminatın sağlanamaması durumunda icra memurunun bu kişilerin teklifini reddedebileceği olanağı vardır¹³⁵. Türk hukukunda ise borçluların açık artırmaya katılmasına izin veren veya bunu yasaklayan açık bir düzenleme olmamasına rağmen Yargıtayın yerleşik içtihatları¹³⁶ kapsamında borçluların açık artırmaya katılamayacakları ifade edilmektedir¹³⁷. Öğretide ise satış işleminden önce borcunu

¹²⁹ Avukatlık Kanunu’nun 63. maddesinde baro levhasında yazılı bulunmayanların ve işten yasaklanmış olanların icra işlemlerini takip edemeyecekleri açıkça belirtilmektedir. Öte yandan Avukatlık Kanunu’nun 35. maddesinde “icra işlemleri” tekel kapsamında yer almamıştır. Bu çerçevede avukatlık tekelinin kapsamında yer almayan ve baroya kayıtlı olan avukatların dışındaki kişiler tarafından da yapılması mümkün olabilen icra işlemleri mevcuttur. Detaylı açıklamalar ve bu konudaki görüşler için bkz. ARSLAN, Ali Çetin: “Avukatlık Tekeline Genel Bir Bakış”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2014, Cilt 16, s. 1693 vd.; İYİMAYA, Ahmet: “Avukatlık Tekeli”, *Ankara Barosu Hukuk Kurultayı 2004 - Avukatlık Mesleği ve Savunma Hakkı III*, Ankara Barosu Yayınları, Ankara, 2004, s. 157-170; ERDOĞAN, Mehmet Şirin: “Avukatlık Tekel Hakkı”, *Ankara Barosu Hukuk Kurultayı 2004 - Avukatlık Mesleği ve Savunma Hakkı III*, Ankara Barosu Yayınları, Ankara, 2004, s. 138-155; ELVERİŞ, İdil: “Avukatlığa İlişkin Mevcut Düzenlemeler ve Yaratıldığı Adalete Erişim Sorunları”, *Özer Seliçi’ye Armağan*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2006, s. 185.

¹³⁰ UYAR, s. 3382. “1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 35. maddesi hükmüne göre adli işlemler ve takipler ancak baroda kayıtlı avukatlar eli ile yürütülebilir. İcra Dairelerinde yapılan ihale bir adli işlem ise de ihalede pey ileri sürülmesi adli bir işlem değildir. Dolayısıyla ihaleye Türk Borçlar Kanunu’na göre düzenlenen vekâletname ile bir başkası adına katılabilmek mümkündür ve bu vekilin avukat olması zorunluluğu yoktur.” Karar için bkz. Yargıtay, 12. HD, T. 08.04.2013, E. 2013/6616, K. 2013/13294. Benzer karar için bkz. Yargıtay, 12. HD, T. 09.03.2006, E. 2006/1841, K. 2006/4760 (Lexpera, ET: 08.12.2022).

¹³¹ ARSLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 60; GÖRGÜN / BÖRÜ / KODAKOĞLU, s. 14-15.

¹³² BERKİN, 1969, s. 29-30; UYAR, s. 3383. Alman hukukunda ceza yargılamasında tasarruf yetkisi reddedilen kişiler, icra memuru, BGB § 450’ye göre görevlendirilen kişi ile yardımcıları ve ayrıca icra memurunun akrabaları ile onun tarafından istihdam edilen kişilerin açık artırmaya katılamayacağı kabul edilmektedir. Hessen Yönetmeliği (Hessen: ZVIVVO) § 20 ise mübaşir yakınlarının yanı sıra görevlendirilen yardımcıların yakınlarını da kabul etmemekte ancak mübaşir tarafından çalıştırılan kişileri hariç tutmamaktadır. GRUBER, *MüKoZPO*, § 814 Rn. 12.

¹³³ UHL, *BeckOK-ZPO*, § 816 Rn. 7; GRUBER, *MüKoZPO*, § 816 Rn. 7-12.

¹³⁴ SCHLEGEL / ZOPFI, *SchKG*, Art. 126, s. 768-769.

¹³⁵ UHL, *BeckOK-ZPO*, § 816 Rn. 7; GRUBER, *MüKoZPO*, § 816 Rn. 8; SAENGER, *ZPO* § 816 Rn. 8.

¹³⁶ “Kaldı ki malı taşınmazı arttırılmaya çıkarılan borçlu, ihaleye katılamaz ve kendisine ihale yapılmaz. Borçlu ancak satıştan önce borcunu ödeyip haczi kaldırtmak suretiyle satışı önleyebilir.” Bkz. Yargıtay, 12. HD, T. 20.4.2016, E. 2016/8861, K. 2016/11724. “... İİK’nun 129 ve devamı maddeleri ile Dairemizin yerleşik içtihatlarına göre taşınmazı satışa çıkarılan borçlu, ihaleye katılamaz ve kendisine ihale yapılamaz.” Bkz. Yargıtay, 12. HD, T. 2021/6653, E. 2021/5611, K. 21.6.2021. Benzer kararlar için bkz. Yargıtay, 12. HD, T. 24.06.2002, E. 2002/12407, K. 2002/13540; Yargıtay, 12. HD, T. 3.3.2022, E. 2022/1310, K. 2022/2709 (Lexpera, ET: 30.11.2022).

¹³⁷ UYAR, s. 3384.

ödeyerek satışı önleme olanağı bulunan borçlunun artırmaya katılmasında bir yararı olmayacağı ve borçlunun ihaleye katılmasına izin verilmesi hâlinde ihale bedelini yatırmayarak ihalenin uzamasına neden olacağını belirten görüşlerin¹³⁸ yanı sıra iyi niyetli borçluyu koruyabilmek için İsviçre hukuk sisteminde olduğu gibi borçlunun ihaleye katılmasına izin verilmesi gerektiğini, bunun artırmanın açık olmasının bir gereği olduğunu ancak kendisinden teminat yatırmasının veya kefil göstermesinin istenebileceğini belirten görüşler¹³⁹ de vardır¹⁴⁰.

2. Elektronik Satış Portalı'na Kayıt

Elektronik Satış Portalı'na üye olabilmek için Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak gerekmektedir ve siteye giriş e-Devlet ile yapılan entegrasyon doğrultusunda e-Devlet Kapısı'nı kullanarak kimlik doğrulaması yapıldıktan sonra mümkündür. Bu nedenle Portal'a girişin ön koşulu Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olup e-Devlet şifresi almış olmaktır¹⁴¹. Sisteme giriş yaptıktan sonra İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Elektronik Ortamda Yapılacak Satışların Usûlü Hakkında Yönetmelik m. 14'e göre elektronik ortamda teklif verebilmek için Bakanlıkça hazırlanan sözleşmenin katılımcılar tarafından kabul edilmesi gerekmektedir.

Alman hukuk sisteminde ise elektronik ortamda açık artırma ile satış usûlü için çevrimiçi açık artırma platformuna katılımcıların önceden kayıt yaptırılmaları gerekmektedir. Bunun için serbestçe seçilebilen kullanıcı adı, şifre, kişinin adı, adresi ve doğum tarihi ile e-posta adresi belirtilmelidir. Kayıtlı veriler, kayıtlı kişinin talebi üzerine, verilerin mevcut yasal ilişkileri yerine getirmek ve işlemek için artık gerekli olmadığı veya katılımcının iki yıl boyunca açık artırma platformuna giriş yapmadığı durumlarda silinmektedir. Verilen en yüksek tekliflere olan taahhüt ise silme işlemi ile sona ermez¹⁴². Türk hukukunda ise sözleşme imzalanacağı düzenlenmekle birlikte bu hususlar detaylandırılmamıştır. Portal'a giriş yapıldıktan sonra ilan sayfasına geçmeden önce sözleşme metni¹⁴³ ile karşılaşmaktadır ve "Okudum, onayladım." butonuna tıklanmadığı takdirde sisteme girilememekte, ilanlara teklif için erişim izni verilmemektedir.

Türk vatandaşlarının yanı sıra Türkiye'de ikamet etme hakkı bulunan yabancı uyruklu vatandaşlar e-Devlet üzerinden resmî işlemlerini gerçekleştirebilir. Ayrıca mavi kartlılar (5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun 28. maddesinde belirtilen yabancı ülke vatandaşları) ile Türkiye Cumhuriyeti yetkili makamlarınca verilmiş yabancı kimlik numarasına sahip yabancılar da e-Devlet şifresi alabilir¹⁴⁴. Bu kapsamda olup e-Devlet şifresi bulunan yabancıların da, kural olarak, Portal'a girmeleri mümkündür.

Şirketlerin MERSİS kaydının bulunması şartı gibi belli koşulları yerine getirmeleri hâlinde resmiyet kazanarak e-Devlet şifresi alabilmelerine olanak sağlanmıştır¹⁴⁵. Buna göre de bir şirket e-Devlet şifresi sahibi ise Portal'a girebilir ve açık artırmalara teklif vererek katılabilir.

¹³⁸ ÜSTÜNDAĞ, s. 271; KURU, Baki: *İcra ve İflâs Hukuku -El Kitabı*, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013, s. 529.

¹³⁹ ERTURGUT, Mine: *İcra ve İflâs Hukukunda Menkullerin Paraya Çevrilmesi*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2000, s. 93.

¹⁴⁰ UYAR, s. 3384.

¹⁴¹ Fizikî ortamda yapılan açık artırmalara ise bazı koşullar yerine getirildiğinde yabancılar da katılabilmekteydi. KAZMAZ TEPE, s. 52.

¹⁴² GRUBER, *MüKoZPO*, § 814 Rn. 14.

¹⁴³ Sözleşmenin konusu, elektronik teklif sisteminde icra daireleri tarafından satışa çıkartılan malların üye tarafından teklif edilmesine ilişkin şartlar ile koşulların belirlenmesi ve bu doğrultuda tarafların hak ve yükümlülüklerinin tespit edilmesidir (E-Satış Kullanım Sözleşmesi m. 2). E-Satış Kullanım Sözleşmesi için bkz. <https://esatis.uyap.gov.tr/main/jsp/esatis/index.jsp?menuId=21776> (ET: 10.12.2022).

¹⁴⁴ <https://www.turkiye.gov.tr/bilgilendirme?konu=sikcaSorulanlar#s02> (ET: 01.12.2022).

¹⁴⁵ "Mülga Başbakanlık İdareyi Geliştirme Başkanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı e-Devlet Dairesi, TÜRKSAT yetkililerinin katılımıyla gerçekleştirilen 08.02.2018 tarihli toplantıda; MERSİS verileri kullanılarak, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile yapılacak ortak çalışmalar sonucunda e-devlet kapısında tüzel kişiliklere yönelik mevcut hizmetlerin daha etkin sunumu ve birçok yeni hizmet açılabilme potansiyeli değerlendirilmiş ve MERSİS bünyesinde şirket yetkililerine ilişkin rol tabanlı kimlik doğrulama altyapısı oluşturularak e-Devlet kapısından hizmet sunumu için gerekli yetkilendirme standardizasyonu çalışmalarının yapılması kararlaştırılmıştır. Akabinde, Mülga Başbakanlık İdareyi Geliştirme Başkanlığı, Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü ve Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, Ulaştırma ve

3. E-Satışta Teklif

a. Teklif Verme

Açık artırma prosedürü kapsamında ilgili kişilerin vermiş oldukları teklifler sadece özel hukuk kapsamındaki birer irade beyanı¹⁴⁶ niteliğinde olmayıp usûle ilişkin birer işlem niteliğindedir. Bu nedenle de usûl işlemi yapılabilmesi için gerekli olan fiil ehliyetinin varlığı açık artırma teklifi verirken de aranır. Bir temsilci ile hareket edildiği durumlarda ise temsilcinin usûlüne uygun olarak yetkilendirilmiş olduğunun kanıtlanması gerekmektedir¹⁴⁷.

İlgililer yalnızca müzayedede sırasında veya çevrimiçi müzayedeler için açık artırmanın başlamasından sonra teklif verebilirler, açık artırma sürecinin başlaması öncesinde teklif verilemez¹⁴⁸. İlgililerin açık artırmaya katılımlarının zamansal olarak belli bir aralıkta gerçekleştirilmesi öngörülebilir. Bu kapsamda da kanun koyucunun tekliflerin alınmasına dair belirlediği yedi günlük süre içinde kişiler, tekliflerini vererek katılım sağlamalıdır (İİK m. 111/b/2). Resmî olarak açık artırma usûlünde teklif verebilme süreci başlamadan veya süreç sona erdikten sonra teklif verilmesi, açıkça izin verilmedikçe mümkün değildir. Kanun koyucu elektronik ortamda açık artırma usûlüyle satış düzenlemelerinde açık artırma başlamadan önce veya sonra sunulan tekliflerin de kabul edilebileceğini öngörmemiştir ve bu çerçevede ilgililerin, Portal'da açık artırma teklif sürecinin başlangıcı öncesinde veya sürecin sona ermesi sonrasında verecekleri teklifleri dikkate alınmayacaktır.

Teklifler Elektronik Satış Portalı'nda verileceği için teklif verme süresi içinde Portal'ın bilişim sisteminin bakımı veya iyileştirilmesi için gerekli olan işlemler yapılabilir. Bu işlemlerin ise ihalenin geçerliliğini etkilemeyeceği öngörülmüştür¹⁴⁹. Sistem bakımı ve iyileştirme işlemlerinin ilgililerin teklif vermesini engellemeyecek saatlerde ve şekillerde yapılması beklenmektedir. Makul süreyi aşacak çalışmalar ile teklif sürecinin aksatılmaması veya engellenmemesi gerekir. Aksi bir durumda yapılan açık artırmanın iptal edilerek sürece yeniden başlanması söz konusu olacaktır¹⁵⁰.

Açık artırma süreci sona erdikten sonra Portal'daki bakım, iyileştirme vb. çalışmalardan kaynaklanan teknik aksaklıklar Portal kayıtlarına bakılarak artırmayı takip eden ilk iş gününde tespit edilecektir. Portal kayıtlarının incelenmesi sonucu açık artırmanın son on dakikası içerisinde teklif verilemediğinin belirlenmesi üzerine icra müdürü tarafından açık artırmanın bir gün uzatılması gerekir. İcra müdürünün vereceği bu uzatma kararının da uzatma artırımının başlayacağı ve biteceği tarih ile saatleri de gösterir şekilde ve uzatma sebebinin de belirterek derhâl Portal üzerinden duyurulması gerekmektedir. Bu şekilde uzatma kararı verildiği durumlarda açık artırmanın başlangıç tarihi, artırma süresinin uzatılmasına karar verildiği tarihten itibaren üç günü geçmemelidir (İİK m. 115/8)¹⁵¹.

b. Asgarî Teklif Miktarı

İİK m. 114/6'da ilanda yazılması gereken hususlarda belirtildiği üzere Elektronik Satış Portalı'nda verilecek tekliflerin haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu

Altyapı Bakanlığı Haberleşme Genel Müdürlüğü ve Bilgi İşlem Daire Başkanlığı ve TÜRKSAT yetkilileri ve temsilcileri ile gerçekleştirilen toplantılarda söz konusu çalışma ayrıntılı bir şekilde analiz edilmiştir. Kamudan İş Dünyasına Sunulan (G2B) Hizmetler İçin E-Devlet Kapısı - MERSİS Entegrasyonu Çalışmaları kapsamında, tüzel kişilerin e-devlet hizmetlerini kullanabilmelerine ve yetkilendirme süreçlerini tamamlayabilmelerine yönelik olarak tasarlanan altyapı ve ekranlar 05.10.2018 tarihinde devreye alınmıştır. Bkz. <https://ticaret.gov.tr/ic-ticaret/ticaret-sicili/merkezi-sicil-kayit-sistemi-mersis> (ET: 01.12.2022).

¹⁴⁶ İnternette artırma yoluyla satışlarda verilen tekliflerin kural olarak birer elektronik irade beyanı olduğuna dair açıklamalar için bkz. SADIÖĞLU, s. 318 vd.

¹⁴⁷ UHL, *BeckOK-ZPO*, § 817 Rn. 4.

¹⁴⁸ GRUBER, *MüKoZPO*, § 817 Rn. 6.

¹⁴⁹ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s. 224; KARSLI, s. 423.

¹⁵⁰ ATALI / ERMENEK / ERDOĞAN, s. 292.

¹⁵¹ ATALI / ERMENEK / ERDOĞAN, s. 292.

miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak paraya çevirme ve paylaşırma masraflarını geçmesi gerekmektedir. Teklifin belli bir tutarı geçmesi gerekliliği asgarî teklif şartı olarak ifade edilebilir¹⁵².

Elektronik Satış Portalı'nda asgarî teklif miktarı da ilan sayfasında gösterilmektedir ve kullanıcılar tarafından verilecek teklifler bu belirtilen tutarın %50'sinden aşağı olmamalıdır (E-Satış Kullanım Sözleşmesi¹⁵³ m. 3.1). Aksi hâlde belirtilen miktar altındaki teklifler sistem tarafından değerlendirmeye alınmamaktadır¹⁵⁴.

Alman hukukunda da borçlunun mal varlığını korumaya yönelik asgarî teklif uygulaması bulunmaktadır. Haciz sırasında dZPO § 813'e göre icra memuru veya bilirkişi tarafından olağan satış değeri belirlenir ve asgarî teklif sınırı belirlenen bu değer yarısı kadardır. Asgarî teklifin belirlenmesi ile borçlu ve alacaklının menfaatleri karşı karşıya getirilmekte ve özellikle piyasa değeri ile en yüksek teklif arasında bariz bir dengesizlik oluşmasının engellendiği belirtilmektedir¹⁵⁵. Alman hukukunda açık artırmaya çıkarılan hacizli malın belirlenen değerinin yeniden değerlendirmeye tâbi tutulması gerekli görülür ise müzayedeye değişen bir satış değeriyle ve dolayısıyla değiştirilmiş bir asgarî teklifle devam edilebilmesi için müzayedeye katılanların dinlenmesi ve yeni bir müzayede tarihinin planlanması gerekmektedir¹⁵⁶. Türk hukukunda, sicile kayıtlı mallar hariç, açık artırmaya konu olan malın kıymeti, haciz yapan memur tarafından takdir edilir ve bu mallar için gerek görüldüğü durumlarda bilirkişiye müracaat edilebilir (İİK m. 87/1). Sicile kayıtlı olan mallar haciz konusu yapıldıklarında, bu malların kıymet takdirlerinin ise bilirkişilik bölge kurulu listesinde kayıtlı ve bu konuda Bakanlıkça izin verilen bilirkişilere, bunların bulunmaması hâlinde listede kayıtlı diğer bilirkişilere yaptırılması zorunludur (İİK m. 87/2). İcra müdürü tarafından veya sicile kayıtlı mallar için bilirkişilerce takdir edildikten sonra açık artırmaya bu bedel esas alınarak devam edilmekle birlikte - kesinleşen kıymet takdirinin yapıldığı tarihten itibaren iki yıl geçmedikçe yeniden kıymet takdiri istenemeyeceği düzenlenmiştir (İİK m. 128 ve 128/a)- malın kıymetinin artırma sırasında değişmesi ve yeniden değerlendirmeye tâbi tutulması mevzuatta ayrıca ele alınmamıştır. Alman hukukundaki uygulamaya benzer şekilde borçlunun mal varlığını koruyarak alacaklıyı tatmin etmek amacıyla piyasadaki ani değişimler nedeniyle hacizli malın değerindeki değişikliklerin açık artırma sürecinde resen dikkate alınması ve gerekli görülen durumlarda artırmaya katılan kişilerle bu durum görüşülerek yeni bir açık artırma sürecinin planlanması yerinde olabilir. Sicile kayıtlı mallar için icra müdürünün gerekli görmesi üzerine yeniden kıymet takdirine izin verilmeli ve diğer mallar açısından da icra müdürü tarafından yeni bir kıymet takdiri yapılarak açık artırmaya bu yeni belirlenen bedeller üzerinden devam edilebilmesini mümkün kılan düzenlemelerin mevzuata eklenmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Açık artırmalarda sunulan tekliflerin ilanda belirtilen asgarî teklif şartına her zaman uygun olması gerekmektedir. Bu şarta uygunluğun icra müdürü tarafından resen dikkate alınması, mevcut yeni sistemde ise Elektronik Satış Portalı'nda yapılacak bir algoritma düzenlemesi ile tekliflerin bu şarta uygun olarak verilmesinin sağlanması gerekmektedir. Aksi takdirde asgarî teklif koşuluna uyulmaması durumunda sorumluluk düzenlemelerinin uygulanması gündeme gelecektir¹⁵⁷.

Açık artırma sürecinde kural olarak teklif ancak en azından asgarî teklife ulaşıldığında kabul edilebilir. Bu teklif limitinin altında teklif verilmesi veya altında verilmiş tekliflerin kabulü mümkün değildir. Aynı zamanda borçlunun, malın belirlenen kıymetine göre hesaplanacak asgarî teklife uyulması şartından feragat etmesi de mümkün değildir¹⁵⁸.

¹⁵² Bu konuda detaylı açıklamalar için bkz. MERİÇ, Nedim: *İcra Hukukunda Karşılama Prensibi (Türk-İsviçre Hukuku Kapsamında)*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2022, s. 31 vd.; NAMLI, Mert: *İcra Hukukunda Taşınmaz Malların Haczi ve Paraya Çevrilmesi*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2019, s. 496 vd.

¹⁵³ E-Satış Kullanım Sözleşmesi için bkz. <https://esatis.uyap.gov.tr/main/jsp/esatis/index.jsp?menuId=21776> (ET: 10.12.2022).

¹⁵⁴ KAZMAZ TEPE, s. 93.

¹⁵⁵ UHL, *BeckOK-ZPO*, § 817a Rn. 1; GRUBER, *MüKoZPO*, § 817a Rn. 1-2.

¹⁵⁶ UHL, *BeckOK-ZPO*, § 817a Rn. 1.

¹⁵⁷ UHL, *BeckOK-ZPO*, § 817a Rn. 1-2.

¹⁵⁸ UHL, *BeckOK-ZPO*, § 817a Rn. 3-6; GRUBER, *MüKoZPO*, § 817a Rn. 6.

Elektronik Satış Portalı'nda istekliler tarafından verilen teklifler arasındaki fark, satışa çıkarılan malın muhammen kıymetinin binde birinden ve her hâlde yüz Türk lirasından az olamaz (İİK m. 111/b/4; E-Satış Yön. m. 14/4). Ayrıca açık artırma sürecinde en yüksek teklifi vermiş olan ihale alıcısı süreci devam ederken kendisinden yüksek bir teklif verilmedikçe teklifini çekemez ve teminatını geri alamaz. Açık artırma için öngörülmüş olan yedi günlük sürenin son on dakikası içerisinde yeni bir teklifin verilmiş olması hâlinde açık artırmanın bir defaya mahsus olarak on dakika uzatılması söz konusu olacaktır (İİK m. 111/b/6; E-Satış Yön. m. 14/6).

c. Otomatik Teklif

Elektronik ortamda açık artırma süreçlerinde Portal üzerinden teklif vermiş olan ilgililer, ihale konusu malın ilan sayfasından kendi tekliflerinden daha yüksek bir teklifin verilmiş olup olmadığını takip edebilir. Ayrıca UYAP bünyesinde SMS Bilgi Sistemi de bulunmaktadır ve UYAP Elektronik Satış Portalı kapsamında da ilgililerin SMS Bilgi Sistemi'ne kaydolarak ilana verilmiş olan teklifleri bilgi mesajları aracılığı ile öğrenmesi mümkündür¹⁵⁹. İhale sonucunu kişi, Portal'dan öğrenebileceği gibi kişinin Bilgi Sistemi'ne kayıtlı ve ihale alıcısı olması durumunda SMS ile bu kişiye bilgilendirme de yapılır. Ancak E-Satış Kullanım Sözleşmesi m. 3.10'a göre ihale sonucu kendisine ayrıca bildirilmez¹⁶⁰. SMS Bilgi Sistemi'ne kayıtlı ihale alıcısına, ihale sonucunun SMS olarak gönderilmesi sadece bildirici niteliktedir¹⁶¹. Açık artırma konusu malın mülkiyeti ihale anında ihale alıcısına geçtiği için (İİK m. 115/2, m. 129), SMS ile ihale alıcısına sonuç bildirimini yapılmasının mülkiyetin kazanılmasında veya ihale sürecinin geçerliliği kapsamında herhangi bir etkisi bulunmamaktadır. Bu nedenle de SMS ile sonuç gönderiminin bildiri niteliğinde olduğu ifade edilebilir.

Elektronik Satış Portalı'nda kendilerinden daha yüksek teklif verilme durumundan haberdar olmak için öngörülen bilgilendirme sisteminin yanı sıra üye olan kullanıcı tarafından verilebilecek en yüksek teklif miktarının ve artış oranlarının girişinin yapılabilmesine de olanak sağlanmıştır. Bu şekilde üye adına otomatik teklif verilebilmektedir ve bu uygulama, sistemde "otomatik teklif tanımlama" olarak adlandırılmaktadır. Kişinin verdiği otomatik teklifin her artışında SMS bilgisi almak isteyip istemediğinin seçiminin yapıldığı bir seçim kutusu da Portal'da bulunmaktadır. Otomatik teklif tanımlama birden fazla kullanıcı tarafından tercih edilebilir. Başka bir kullanıcı tarafından da tanımlanmış bulunan bir otomatik teklif olması hâlinde, bu teklifin altında bir otomatik teklif tanımlaması yapılması durumunda tanımlanan azami tutar teklif olarak verilmektedir. Otomatik teklif verebilme imkânı sadece Portal üzerinden verilecek teklifler için mümkündür; diğer bir anlamıyla tanımlanan otomatik teklif sadece çevrimiçi teklif verilmesi hâlinde çalışmaktadır, fizikî ihalede kullanılmamaktadır¹⁶².

d. Teklif Verme Süresi

Çevrimiçi açık artırma platformları üzerinden yapılacak açık artırmalar için klasik açık artırmaların aksine artırma konusu malın da niteliği dikkate alınarak artırma süresinin birkaç gün veyahut haftalarca sürebilecek şekilde belirlenmesi mümkündür. Bu platformlarda daha fazla ziyaretçi ile sürecin tamamlanması hedeflendiğinden, mümkün olan en uzun açık artırma süresinin tercih edilmesi önerilmektedir¹⁶³. Ancak cebri icra süreçlerinde açık artırma süresinin uzun öngörülmesi alacaklının alacağına kavuşmasına ilişkin süreyi de uzatacağından açık artırma teklif süresine bir sınırlandırma getirilmesi gereklidir. Bu kapsamda kanun koyucu da Elektronik Satış Portalı'nda haczedilmiş malın satışı için yapılacak açık artırmalar açısından teklif verme süresini yedi gün olarak düzenlemeyi tercih etmiştir

¹⁵⁹ KAZMAZ TEPE, s. 98. <https://sms.uyap.gov.tr/nedir.html> (ET: 10.12.2022).

¹⁶⁰ KAZMAZ TEPE, s. 104.

¹⁶¹ ŞENOCAK, s. 109.

¹⁶² https://esatis.uyap.gov.tr/main/destek/esatis_hakkinda.pdf (ET: 10.12.2022).

¹⁶³ STAIBLE, s. 528.

ve düzenleme kapsamında açık artırma, ilanda belirtilen gün ve saat aralığında ve teklif verme yoluyla yapılır (İİK m. 111/b; E-Satış Yön. m. 14)¹⁶⁴.

e. Teklif Verenin Gizliliği

Portal'da verilecek tekliflerde kişisel verileri korumak amacıyla teklif verenlerin kişisel bilgileri, artırma süresi içinde bilişim sistemini işleten kamu görevlileri hariç, hiç kimse tarafından görülemez ve bilişim sisteminde gösterilemez¹⁶⁵. Düzenlemenin amacı, açık artırmaya katılan kişilerin baskı altına alınmasının, ihaleden çekilmeye zorlanmasının veya iradelerinin fesada uğratılmasının önlenmesidir¹⁶⁶. Alman hukukunda da benzer şekilde borçluya ve sürece katılan isteklilere dair kişisel bilgilerin yayımlanmadan önce anonim hâle getirilmesi gerekliliği kabul edilmektedir (dZPO § 814 Abs. 3 Nr. 6)¹⁶⁷.

F. E-Satışın Gerçekleştirileceği Yer

İİK m. 111/b'deki düzenleme ile elektronik ortamda açık artırma suretiyle satış Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi'ne entegre Elektronik Satış Portalı'nda gerçekleştirilir. *eBay* gibi satış portalları aracılığıyla yapılan açık artırmalara ise İİK m. 111/b kapsamında izin verilmemektedir¹⁶⁸. Öte yandan borçluya satış yetkisi verilmesinin düzenlendiği İİK m. 111/a hükmü kapsamında verilen yetki ile borçlunun malı istediği şekilde satabilmesi mümkündür ve bu satışı Kanun'da belirtilen Portal dışında diğer çevrimiçi müzayede portallarını kullanarak gerçekleştirebilir¹⁶⁹.

UYAP'a entegre Elektronik Satış Portalı'nda satışa çıkarılan hacizli malların bilgileri ve görsellerine¹⁷⁰ ulaşılabilmektedir. İlgililer, Portal'a üye olarak giriş yaptıktan sonra Portal üzerinden tekliflerini verebilmektedir¹⁷¹.

G. E-Satışta İhalenin Yapılması

Çevrimiçi açık artırma için öngörülen ve ilanda belirtilen saat geldiğinde Elektronik Satış Portalı'nın açık artırma yazılımının algoritmaları devreye girer ve sisteme kayıtlı kullanıcılar teklif vermeye başlar. Belirtilen açık artırma süresi sonunda sistem otomatik olarak kapatılır ve verilen bireysel teklifler arasından en yüksek teklif verene satış konusu mal ihale edilmiş olur¹⁷².

Elektronik Satış Portalı'nda artırma bitip mal en yüksek teklif verene ihale edildikten sonra icra müdürü, sonraki ilk iş gününde artırmanın sonucuyla ilgili bir artırma sonuç tutanağı düzenler ve bu tutanaktaki bilgiler aynı Portal'dan ilan edilir (İİK m. 115/4)¹⁷³. Bu tutanakta ihale alıcısının adı ve soyadı, ihalenin hangi gün ve saatte tamamlandığı, ihale bedeli, ihale edilen malın muhtevası, şartlar yerine gelmişse en yüksek teklifi verene malın ihale edildiği, ihale bedelinin tutanağın ilanından itibaren

¹⁶⁴ Alman icra hukukunda dZPO § 814'te müzayedenin başlangıç ve bitiş tarihlerinin ilan edileceği düzenlenmekle birlikte ihale teklif sürecinin ne kadar olacağına dair asgari veya azami bir süre düzenlemesi kanunda yapılmamıştır. Alman hukukunda dZPO § 814'te açık artırma ilanında satışa sunulan hacizli mala dair bilgilerle birlikte açık artırmanın başlangıç ve bitişini, eyaletlerin yapacakları düzenlemeler kapsamında belirleyecekleri düzenlenmiştir ve genel olarak bu hususlar icra memuru tarafından tayin edilerek belirlenmektedir. Eyaletlerin açık artırmanın başlangıç ve bitişine dair farklı uygulamalar belirlemişlerdir. Hessen Yönetmeliği (Hessen: ZVIVVO) § 23 Abs. 1 S. 2'de müzayedenin başlangıcı ile bitiş arasında en az üç gün olması gerektiği şart olarak düzenlenmiştir. Thüringen Yönetmeliği (Thüringen: ThürIntVerstVO) § 4 Abs. 1 S. 2'de müzayedenin başladıktan en geç yetmiş iki saat sonra bitmesi gerektiği düzenlenmiştir. GRUBER, *MüKoZPO*, § 814 Rn. 15.

¹⁶⁵ KARSLI, s. 424.

¹⁶⁶ ATALI / ERMENEK / ERDOĞAN, s. 292.

¹⁶⁷ GRUBER, *MüKoZPO*, § 814 Rn. 19.

¹⁶⁸ UHL, *BeckOK-ZPO*, § 814 Rn. 5; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s. 224.

¹⁶⁹ Borçluya satış yetkisi verilmesi usûlüne ilişkin detaylı açıklamalar için bkz. YAZICI, Burçin: "İcra ve İflâs Kanunu M. 111/A Uyarınca Borçluya Satış Yetkisi Verilmesi", *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2022, Cilt 12, Sayı 2, s. 1126 vd.; PEKCANITEZ, Hakan: "Borçluya Satış Yetkisi Verilmesi (İİK md. 111/a)", *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2022, Sayı 1, s. 836 vd.

¹⁷⁰ Bkz. yukarıda "C. 2. Elektronik Satış Portalı'ndaki İlanlar" başlığı altındaki açıklamalar.

¹⁷¹ Portal'a dair detaylı bilgi için bkz. https://esatis.uyap.gov.tr/main/destek/esatis_hakkinda.pdf (ET: 10.12.2022).

¹⁷² STAIBLE, s. 530.

¹⁷³ GÖRGÜN / BÖRÜ / KODAKOĞLU, s. 220.

ren yedi gün içinde icra dairesi hesabına ödenmesi gerektiği, şartlar yerine gelmediği takdirde ihalenin hangi gerekçeyle yapılamadığı yer alır (E-Satış Yön. m. 11)¹⁷⁴.

Açık artırma artık mezar salonlarında gerçekleştirilmeyip Kanun'da belirlenen yedi günlük sürenin sonunda elektronik ortamda artırma yapıldığından, artırma gününün resmî tatil günleri dışında bir gün olarak tespit edilmesi gerekliliği¹⁷⁵ ortadan kalkmıştır. Her ne kadar İİK m. 51/1'deki "Güneşin batmasından bir saat sonra ile güneşin doğmasından bir saat önceye kadarki devrede (gece vakti) ve tatil günlerinde takip muameleleri yapılamaz." düzenlemesinin bir gereği olarak, kural olarak, ihale işleminin de tatil günlerinde yapılamayacağı düşünülse de değişiklik sonrası öngörülen yedi günlük sürenin sonunun tatil gününe denk gelmesinin sorun oluşturmayacağı İİK m. 115/4'teki "İcra müdürü, elektronik satış portalında artırma bittikten sonraki ilk iş gününde artırmanın sonucuyla ilgili bir artırma sonuç tutanağı düzenler ve bu tutanağı bilgileri aynı gün satış portalında ilan eder." düzenlemesinden çıkarılmaktadır. Kanun koyucu bu değişiklik ile artırmanın hafta sonu veya tatil günlerinde sonlandırılmasında bir sakınca görmemiştir. Hafta sonu ihale gerçekleşse dahi sonuç tutanağının ilk iş gününde düzenleneceğini öngörmüştür. Öğretide satış işleminin de bir icra takip işlemi olmasından dolayı tatil günü yapılamayacağını belirten görüşlerin¹⁷⁶ aksine kanun koyucu böyle bir düzenlemeyi uygun bulmuştur¹⁷⁷.

Elektronik Satış Portalı'nda yapılacak çevrimiçi açık artırmada, artırma konusu hacizli mal şartların yerine gelmesi hâlinde en yüksek teklif verene ihale edilir (İİK m. 115, m. 129; E-Satış Yön. m. 15). İhale edilebilmesi için birinci ve ikinci artırma, icra müdürü tarafından, ilanda belirlenen gün ve saatte, haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi üzerinden başlatılmış olmalıdır. Ayrıca artırma bedelinin haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak paraya çevirme ve paylaşırma masraflarını da geçmesi şarttır.

Mevzuatta teklifler arasındaki farkın satışa çıkarılan malın muhammen kıymetinin binde birinden ve her hâlde yüz Türk lirasından az olmaması gerektiği de öngörülmüş olmakla birlikte malın binde birinden fazla olup yüz Türk lirasından az olarak sisteme bir teklifin yüklenmesi ve en yüksek teklifin bu olması durumunda ne yapılacağı mevzuatta açıkça düzenlenmiş değildir. Teklifler arasında yüz Türk lirası farkın bir geçerlilik şartı olarak kabulü durumunda en yüksek teklif dahi olsa bu kişiye malın ihale edilmemesi gerekmektedir. Elektronik Satış Portalı'nda yüz Türk lirası üzeri teklif verilmesini izin verecek şekilde geliştirilmiş teklif algoritmasının mevcut olup olmadığının net olarak bilinmemesi ile birlikte böyle bir durumda hatalı şekilde en yüksek teklife ihale edilmesi hâlinde ihalenin feshi mi yoksa Portal'dan kaynaklanan bir sebep olduğu için idarenin sorumluluğu hükümlerine mi gidileceğinin mevzuatta yapılacak bir düzenleme ile açıklığa kavuşturulması gerektiği görüşünderiz. Kanaatimizce en yüksek teklifin, bir önceki yüksek tekliften yüz Türk lirası fazla olmaması durumu bir ihale geçerlilik şartı olmadığından ne ihale hazırlık aşamasına dair bir usûlsüzlük ne ihalenin yapılması aşamasına dair bir usûlsüzlük ne de ihaleye fesat karıştırma olarak nitelendirilebilir. Öte yandan teklifler arası farkın yüz Türk lirasından az olması hâlinde ihalenin feshine karar verilmesi ağır bir yaptırım olacaktır ve böyle bir ihtimalin gerçekleşmesi durumunda ihalenin feshedilmemesinin daha yerinde bir yaklaşım olacağı görüşünderiz. Bu noktada teklifler arası farkın yüz Türk lirası olmasının sağlanması için Portal'a bir algoritma düzenlemesi yapılmasının kanun koyucu tarafından öngörülmesi ve sistemsal olarak izin verilmemesine rağmen bir sistem hatası üzerine yüz Türk lirası üzerinde olmayan bir teklifin verilmiş olması durumunda idarenin sorumluluğuna dair hükümlerin uygulanması gerektiği kanaatindeyiz.

¹⁷⁴ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s. 228.

¹⁷⁵ UYAR, s. 3377.

¹⁷⁶ UYAR, s. 3377; AŞIK / ORUÇ / TOK / SAÇAR, s. 238.

¹⁷⁷ Bununla birlikte Portal'daki ihaleler için öngörülen başlangıç tarihleri şu ana kadar hafta içi bir gün olduğundan sürenin sona ermesi de hafta içi gerçekleşmiş ve hafta tatiline denk gelen bir artırmaya rastlanmamıştır. Ancak hafta içi bir tatil gününün mevcudiyeti hâlinde teklif süresinin tatil günü sona erme ihtimali mevcuttur.

Portal'da yapılacak çevrimiçi açık artırmalar için ayrı bir açık artırma formatı veya bir açık artırma algoritmasının mevcudiyetine dair Kanun'da ve Yönetmelik'te herhangi bir gereklilik öngörülmemiştir. Bu kapsamda Elektronik Satış Portalı'nda yapılacak çevrimiçi açık artırmalar için mezar salonlarındakine benzer şekilde ilgili teklifin tellal tarafından üç kez anons edilmesi artık bir gereklilik değildir¹⁷⁸. Tellal yerine bir uyarı ekranı veya anons sistemi şeklinde herhangi açık bir düzenleme de öngörülmemiştir. Artık süreç sadece çevrimiçi ortamda ilerlediğinden açık artırmalarda üç kez bağırarak anons yapacak bir tellala da ihtiyaç bulunmamaktadır.

Mevzuatta ihale sonucunun Portal üzerinden ilan edileceği düzenlenmekle birlikte farklı bir sonuç bildirim yöntemi getirilmemiştir. Sadece SMS Bilgi Sistemi'ne kaydolunması hâlinde talep eden kişilere ihale sonucunun SMS ile bildirim yapılabilir. Bu noktada İsviçre, Alman ve diğer hukuk sistemlerinde uygulanan, çevrimiçi platform aracılığı ile gerçekleştirilen ihalenin sonucunun mal sahibi borçlunun ve en yüksek teklif vererek ihale alıcısı olan kişinin platform operatörü tarafından otomatik olarak oluşturulacak bir e-posta veya SMS ile de bilgilendirilmesi ile sonuçtan haberdar olunarak bir an önce paranın ödenmesi ve sözleşmenin yapılmasının sağlanması makul bir yöntem olabilir¹⁷⁹. İhale sonrası satın alma bedelinin ödenmesini ve malın tesliminin sağlanması için borçlu ile ihale alıcısının bir an önce sonuçtan haberdar edilmeleri ve bunun e-posta, SMS vb. vasıtalar ile sağlanması usûl ekonomisine de uygun yerinde bir yaklaşım olacaktır. Burada e-posta, SMS vb. araçlarla yapılacak bildirim, Portal üzerinden yapılan ilan ile eşdeğer hüküm ve sonuç doğurmayacaktır; böyle bir sonuç doğurması ancak yasal bir düzenleme ile sağlanabilir.

Elektronik Satış Portalı operatörü açık artırma sürecinde yalnızca bir aracı konumundadır. İhalenin yapılması, en yüksek teklifin verilmesi üzerine bu teklifin kabul edilmesi sonucu doğan hukukî ilişki doğrudan icra makamları ile ihale alıcısı kişi arasında kurulur¹⁸⁰. İhale ile birlikte malın mülkiyeti en yüksek teklifi vermiş olan ihale alıcısına geçer¹⁸¹. Sonrasında icra makâmı ile ihale alıcısı arasında malın teslimi ve söz konusu satın alma ücretinin ödenmesi işlemleri yapılır.

Alman hukukunda müzayede salonunda açık artırma yöntemi tercih edildiğinde sunulmuş olan en yüksek teklif için üç kez çağrı yapıldıktan sonra bu kişiye, internet ortamında gerçekleştirilen çevrimiçi müzayede tercih edildiğinde ise süre sonunda en yüksek teklifi vermiş kişiye ihale yapılır¹⁸² ve daha sonrasında ihale alıcısı ile icra makamları arasında borçlar hukuku hükümlerine tâbi kamu hukukuna göre bir sözleşme akdedilir¹⁸³. Sözleşme yapılırken ihale alıcısı artık icra dairesinden malın teslimini ve dolayısıyla mülkiyetinin devrini talep edebilir¹⁸⁴. Türk hukukunda ihale anında ihale konusu malın mülkiyetinin geçeceği düzenlenmiştir. Ancak artırma işlemlerinin tamamlanması sonucunda borçlar hukuku anlamında bir satış sözleşmesi kurulmamaktadır, burada icra memurunun malı ihale etmesi

¹⁷⁸ STAIBLE, s. 525.

¹⁷⁹ STAIBLE, s. 531; GRUBER, *MüKoZPO*, § 814 Rn. 17; ŞENOCAK, s. 95.

¹⁸⁰ STAIBLE, s. 531.

¹⁸¹ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s. 226; ŞENOCAK, s. 109-110.

¹⁸² İsviçre hukukunda da benzer şekilde en yüksek son teklif üç kez çağrıldıktan sonra daha yüksek teklif verilmezse artırma koşullarını sağlaması durumunda son teklif verene mal ihale edilecektir. İlk iki çağrı teklifin tekraren söylenmesi şeklinde yapılır, son çağrıda ise genellikle üçüncü çağrı olduğu belirtilerek duraklanır veya daha yüksek tekliflerin beklendiği ifade edilir. Kural olarak üçüncü çağrı veya ardından gelen çekiç darbesi ile ihale gerçekleştirilir. SCHLEGEL / ZOPFI, *SchKG*, Art. 126, s. 770.

¹⁸³ UHL, *BeckOK-ZPO*, § 817 Rn. 6-9. İcra memurunun icra yetkisi, mevzuattaki düzenlemeler uyarınca hacizli malı açık artırma yoluyla paraya çevirmek için dZPO § 814 ve devamındaki hükümlere göre kamu hukukuna dâhil bir yetkiye dayanmaktadır. Bir malın haczi ile bu malın paraya çevrilmesi sınıflandırma olarak kamu hukukuna tâbi ve özel hukuka tâbi şeklinde ikiye ayrılmaz; aksine icra memurunun işlemleri tutarlı bir şekilde kamu hukuku niteliğinde kabul edilmelidir. Borçlu açısından hem haciz hem de mülkiyetin istekliye devri kamu erkinin birer müdahale eylemleridir. Açık artırma sonundaki akdın kamu hukuku kapsamında nitelendirilmesi modern yasama organının görüşüyle de örtüşmektedir. İcra internet müzayedelerine ilişkin düzenlemeler de kamu hukuku anlayışına dayanmaktadır. Alman hukukunda hakim görüş, açık artırma sonunda icra organı ile ihale alıcısı arasında kamu hukukuna göre satış benzeri bir sözleşmenin yapılacağını varsaymaktadır. GRUBER, *MüKoZPO*, § 817 Rn. 3. İhale sonrası bedelin ödenmesi ve malın mülkiyetinin devri işlemleri kamusal niteliktedir. Bu işlemlerin BGB hükümlerinden olan satın alma sözleşmesi ve mülkiyet nakli düzenlemelerine işlevsel olarak benzerlik göstermesi kamusal niteliklerini değiştirmez. SAENGER, *ZPO* § 817 Rn. 1.

¹⁸⁴ UHL, *BeckOK-ZPO*, § 817 Rn. 6; GRUBER, *MüKoZPO*, § 817 Rn. 10-12.

üzerine özel hukuka dair sonuçlar da doğuran kamusal bir işlemin varlığı söz konusudur¹⁸⁵. Görüldüğü üzere Alman hukukunda, Türk hukukundan farklı olarak devlet ile alıcı arasında bir sözleşme ilişkisine girileceği ve bu sözleşmeye göre mülkiyet naklinin gerçekleştirileceği belirtilmektedir.

İhale alıcısının en yüksek teklifi verip de süresi içinde ihale bedelini yatırmaması hâlinde alınan teminat iade edilmez. Öncelikle satış masraflarına mahsup edilir. Teminat bedelinin kalması hâlinde, bu bakiye teminat, Kanun hükümlerine göre belirlenecek hak sahiplerine alacaklarına mahsuben ödenir (İİK m. 115/3; E-Satış Yön. m. 15).

Portal üzerinden gerçekleştirilen ihalede hiçbir teklifin yapılmaması ihtimali de bulunmaktadır. Bir diğer ihtimalde ise en yüksek teklifi veren kişiye malın ihale edilmesi sonrasında ihale alıcısının satın alma bedelini yatırmaması durumu ile de karşılaşılabılır. Bu iki ihtimale ek olarak teklif verme süresi bitmeden önce borcun ödenmesi de söz konusu olabilir. Bu hâllerde ihalenin yapılamadığını veya iptal edildiğini, icra müdürü tutanakla tespit eder (İİK m. 115/6). Asgari ihale bedelinin teklif edilmediği veya en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmadığı hâllerde ikinci artırmanın, birinci artırmadaki şartlar çerçevesinde daha önce ilan edilen tarihte başlayarak yapılacağı düzenlenmiştir (İİK m. 115/6; E-Satış Yön. m. 15)¹⁸⁶.

İkinci açık artırma süreci sonunda da herhangi bir alıcı çıkmaz veyahut en yüksek teklifi veren bir ihale alıcısının bulunması ve bu kişiye malın ihale edilmesine rağmen satış bedeli yatırılmaz ise ilk satış talebinden kalan satış isteme süresi içerisinde alacaklı tekrar satış günü verilmesini isteyebilir (İİK m. 115/7)¹⁸⁷.

Çevrimiçi açık artırmada, alıcı çıkmazsa veya Kanun'da ve Yönetmelik'te yazılı şartlar gerçekleşmezse alacaklı, önceki satış talebinden kalan satış isteme süresi içinde satış günü verilmesini talep edebilir. Satış isteme süresi satış talebiyle birlikte durur ve duran bu süre, ihalenin yapılamadığına veya iptal edildiğine ilişkin tutanak tarihinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlar (İİK m. 115/7; E-Satış Yön. m. 15).

Açık artırma sürecinde satış gerçekleştirilemediğinde satış isteme süresinin kaldığı yerden işlemeye devam mı ettiği yahut sürenin yeniden mi başladığı noktasında görüş ve içtihat farklılıkları bulunmaktadır. Öğretide bir görüşe göre¹⁸⁸ İİK m. 106 ve m. 115/7 birlikte okunmalı, birbirinden bağımsız ele alınmamalıdır. Sadece satış gerçekleştirilemedikten sonraki satış talebi ile değil, ilk satış talebi ile de satış isteme süresi duracaktır. Duran süre ikinci artırma gerçekleştirilemese dahi işlemeye devam eder ve bu süre bittikten sonra süre bir yıl daha uzar. Alacaklı da ilk bir yıllık kök süre içinde satış talep etmesine rağmen satışın gerçekleştirilememesi durumunda satış günü verilmesini isteyebilir, Kanun'da öngörülen bir yıllık uzama ek süresi içinde ise hacizli malın yeniden satışa çıkarılmasını talep edebilecektir. Bu anlamda satış günü verilmesinin istenilmesi üzerine yapılacak artırma eski düzenlemelerdeki tamamlayıcı artırma gibidir ve bu durumda bir artırma yapılacaktır.

Diğer bir görüşe göre¹⁸⁹ İİK 106'daki ek bir yıllık süre, eski düzenlemedeki satış talebinin düşmesi üzerine haczin kalkması ve haciz kalkmadığında da hangi şartlarda satış talebinin ileri sürüleceğinin net olmamasından kaynaklanan tartışmalara son vermek için getirilmiştir. Bu düzenleme ile artık satı-

¹⁸⁵ KAZMAZ TEPE, s. 25; SADIOĞLU, s. 162.

¹⁸⁶ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s. 226-227; ERİŞİR, s. 417 vd. Alman hukukunda da benzer şekilde en yüksek teklifi vererek mal üzerine ihale edilen kişi müzayede şartlarına uygun olarak bedelini zamanında ödemez ve malı teslim almaz ise bu kişinin verdiği teklifin geçersiz olacağı ve malın daha sonraki bir tarihte yeniden müzayedeye çıkarılacağı düzenlenmiştir. İkinci açık artırmada ise ilk artırmanın en yüksek teklif vereninin artık teklif vermesine izin verilmeyeceği ve bu kişinin alacaklıya, borçluya veya üçüncü kişi olan mal sahibine karşı ek masraflar da dâhil olmak üzere her türlü zarardan sorumlu olacağı belirtilmektedir (dZPO ZPO § Abs. 3). UHL, *BeckOK-ZPO*, § 817 Rn. 12; GRUBER, *MüKoZPO*, § 817 Rn. 18.

¹⁸⁷ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s. 227.

¹⁸⁸ ERİŞİR, s. 422 vd.

¹⁸⁹ YARDIM, Mehmet Ertan: "İcra ve İflâs Kanunu'nda Paraya Çevirme İşlemlerine Dair 7343 Sayılı Kanun ile Getirilen Değişiklikler ve Yenilikler", *KHAS Hukuk Bülteni*, 2021 (<https://hukukbulteni.khas.edu.tr/bulten/63>, ET: 01.12.2022); UYSAL, s. 1361.

şın gerçekleşmemesi hâlinde haciz kalkamayacak ve ek bir yıl içinde satış talebi yeniden ileri sürülebilecektir. Ancak bu bir yıllık süre sadece alacaklı lehine tanınmıştır.

Üçüncü bir görüşe göre¹⁹⁰ İİK m. 106'da düzenlenmekte olan bir yıllık uzama süresi ilk satış talebi sonrası kalan bir süre mevcut ise bu sürenin sonuna eklenecektir. Uzama süresi içinde sonraki satış talebi üzerine yapılan açık artırmanın da sonuçsuz kalması hâlinde artık yeni bir satış talep süresinin tanınmayacağını ve haczin düşeceğini ifade etmektedir. Bir başka görüşü savunan yazarlarca¹⁹¹ ikinci arttırmada mal ihale edilip ihale bedeli ödenmezse tekrar artırma yapılabilmesi için İİK m. 115/7 uyarınca yeniden satış talebinde bulunulması gerektiği ifade edilmektedir.

Bizim de katıldığımız görüşe göre ise İİK m. 106'da öngörülen 1 yıllık satış isteme süresi satış talebi ile durmamaktadır ve bu bir yıllık süre içinde satış gerçekleştirilemediği durumda kalan süre ve ek bir yıllık süre içinde alacaklı satış isteyebilir. Bu ek bir yıllık süre sadece ilk bir yıl içinde satış isteyen alacaklı için öngörülmüştür, satış isteyen borçlu açısından bu süre uygulanmayacaktır. Kanun'da öngörülen 1 yıl içinde satış istenmediği takdirde ise mal üzerindeki haciz kalkacaktır (İİK m. 110/1), satış istenip gerçekleştirilemez ise bir yıl daha haciz varlık sürdürmeye devam edecektir¹⁹². Açık arttırmada alıcı çıkmaz veyahut şartlar gerçekleşmez ise önceki satış isteme süresinden kalan sürede satış günü verilmesi talep edilebilir. İlk satış talebi olmasa da ikinci satış talebi ile satış isteme süresinin duracağı İİK m. 115/7'de düzenlenmiştir¹⁹³.

H. E-Satışta Meydana Gelen Aksaklıklardan Sorumluluk

Satış süreci İsviçre, Avusturya ve Almanya'da özel çevrimiçi satış platformları aracılığı ile gerçekleştirildiğinde, icra makamları bu platformlara kullanıcı sözleşmesi ile dâhil olmaktadır ve süreç sonunda ihalenin gerçekleştirilmesi durumunda da icra makamı ile ihale alıcısı arasında satış sözleşmesi düzenlenmektedir. Platform ile icra makamı ve icra makamı ile ihale alıcısı arasındaki bu sözleşmeler özel hukuka tâbidir ve taraflar arasında çıkacak uyuşmazlıkların özel hukuk kuralları kapsamında çözüme kavuşturulması gerekmektedir¹⁹⁴. Hukuk sistemimizde ise elektronik satış platformu UYAP'a entegre şekilde Bakanlık tarafından hizmete sunulmaktadır. Bu kapsamda icra makamlarının ve istekli kişilerin sistemi kullanmaları için özel hukuk hükümlerine tâbi ayrıca bir kullanıcı sözleşmesi yapmaları durumu mevcut değildir; Portal'a girişte onaylanan sözleşme kamu hukuku hükümlerine tâbidir. Öğretide de baskın görüş, hukuk sistemimizde cebri icra ile gerçekleştirilen açık artırma yoluyla satış işlemlerinin birer özel hukuk sözleşmesi olmayıp kamu hukukuna dâhil, diğer bir ifade ile kamusal işlemler olarak nitelendirilmeleri gerektiği yönündedir¹⁹⁵.

Türk hukuk sisteminde açık artırmanın sona ermesi ile ihalenin gerçekleşmesi üzerine sözleşme kurulmuş olur ve mülkiyet ihale alıcısına geçer (İİK m. 115/2, m. 129); ihale kesinleştikten sonra taşınır mallar için paranın ödenmesi üzerine teslim gerçekleştirilir, taşınmazlarda ise paranın ödenmesinden sonra icra müdürü tapuya mülkiyet değişikliğini resen bildirir (İİK m. 118/2; m. 135/1). Hukuk sistemimizde malın mülkiyetinin değişimi ve ihale işlemi özel hukuka tâbi ilişkiler olsa da satış platformuna giriş, burada teklif verilmesi ve platformun kullanılması, Devlet erki tarafından sağlanmakta olup kamu hukuku alanına giren ilişkiler doğurmaktadır. Bu platformun kullanımında meydana gelen sorunlar ve uyuşmazlıkların çözümü kural olarak idarî yargı alanına girecek karakterdedir.

¹⁹⁰ ÇELİKOĞLU, s. 418-420; AŞIK / ORUÇ / TOK / SAÇAR, s. 234.

¹⁹¹ ATALI / ERMENEK / ERDOĞAN, s. 303-313.

¹⁹² GÖRGÜN / BÖRÜ / KODAKOĞLU, s. 211-212.

¹⁹³ GÖRGÜN / BÖRÜ / KODAKOĞLU, s. 220-221.

¹⁹⁴ STAIBLE, s. 531-532.

¹⁹⁵ KODAKOĞLU, s. 532; YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s. 265; ÜSTÜNDAĞ, s. 243; BERKİN, 1969, s. 12; KAZMAZ TEPE, s. 25. Satışın cebri icra işlemi olduğu yönündeki benzer görüş için bkz. ARSLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 389; ERTURGUT, s. 36.

İdarenin bir kamu hizmetinin yerine getirilmesi veya bu hizmetin halka sunulması sırasındaki başarısızlığı ve süreçte meydana gelen aksaklıklar nedeni ile ilgililerin hizmetten yararlanamaması ve kişilerin zarara uğraması hâlinde, idare meydana gelen zararlardan sorumlu tutulabilir ve bu zararların tazmini idareden talep edilebilir¹⁹⁶. Anayasa m. 129/5'e göre memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları ancak idare aleyhine açılabilir ve bu düzenlemeye paralel olarak İİK m. 5'te de icra ve iflâs dairesi görevlilerinin kusurlarından doğan tazminat davalarının ancak idare aleyhine açılabileceği belirtilmiştir. Kural olarak idare aleyhine açılacak tazminat davaları tam yargı davası şeklinde idare mahkemelerinde açılabilirken kanun koyucu İİK kapsamında açılacak tazminat davasının yine idare aleyhine açılacağını ancak davaya adliye mahkemesinde bakılacağını düzenlemiştir¹⁹⁷. Portal üzerinden verilen paraya çevirme hizmeti de bir kamu hizmeti olup bu sistemin kullanımı sırasında meydana gelen aksaklıklardan kaynaklanan zararlardan sorumluluk da idarenin sorumluluğu kapsamına girecektir¹⁹⁸.

İ. E-Satışın İhale Dışında Bir Nedenle Sona Ermesi

Portal'a üye olarak giriş için onaylanan E-Satış Kullanım Sözleşmesi m. 3.15'te Portal üzerinden satışa konu edilen mal ve haklara ilişkin ihaleyi yapan birim veya mahkemelerce satışın iptali, satışın düşürülmesi, satışın durdurulmasına yönelik kararlar verilebileceğinin Portal üzerinden teklif vererek ihaleye katılan kişiler tarafından bilindiğinin kabul edileceği hükmü bulunmaktadır. Bu kapsamda satışın iptal edilmesi, durdurulması veya düşürülmesi durumlarında katılımcılar tarafından verilen teklifler de hükümsüz hâle gelecektir ve açık artırma, ihale dışında bir nedenle sonlandırılacaktır. Diğer bir anlatım ile ihale dışında vazgeçme, mahkeme kararı, borcun ödenmesi gibi bir neden ile açık artırma sona erdirilerek satışın durması veya düşmesi hâllerinde tekliflerin hükümsüzlüğü söz konusudur ve bu hâllerde katılımcılar yatırdıkları teminatları geri alabilir ancak başkaca bir hak iddiasında bulunamaz (E-Satış Kullanım Sözleşmesi m. 3.13)¹⁹⁹.

Alman hukukunda açık artırmaları durdurmak için beş durum söz konusudur²⁰⁰. Öncelikle icra takibinin tatil edilmesi veya durdurulması açık artırmayı da durduracaktır. Cebri icranın kısıtlanması ve hacze konu ilgili malın bu kısıtlamadan etkilenmesi durumunda da açık artırma durdurulacaktır. Bir diğer durum ise yapılmış olan diğer bir açık artırma sonucunda elde edilen gelirin alacaklıyı borç yönünden tatmin etmeye ve cebri icra masraflarını karşılamaya yeterli olması hâlidir (dZPO § 818). Hacizli malın satışı veya mülkiyetinin devri yasal nedenlerle yasaklanır ise de açık artırmanın durdurulması söz konusu olacaktır. Son olarak ise açık artırma başladıktan sonra ilan metninde hacizli mala dair yapılmış olan açıklamaların yanlış olduğunun ortaya çıkması hâlinde de açık artırma süreci durdurulabilir. Bunlara ek olarak çevrimiçi açık artırma usûlünün icra memuru tarafından tercih edildiği durumlarda açık artırmanın bitimine otuz dakika kala teknik bir arıza nedeniyle açık artırma platformunun internet üzerinden kullanıma açılmaması hâlinde de açık artırma sonlandırılır ve sisteme kayıtlı bulunan teklifler de açık artırma iptal edildiğinde geçersiz hâle gelir²⁰¹.

J. E-Satış Masrafları

Elektronik ortamda açık artırma usûlüyle satış için satışa hazırlık ve satış işlemleri için alınacak ücretlerin de değerlendirilmesi gerekmektedir. Açık artırma usûlündeki değişiklik sonrası yeni ücret ve

¹⁹⁶ AKYILDIZ, Bahtiyar / SEZGİNER, Murat / KAYA, Cemil: *Türk İdare Hukuku*, 9. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara, 2018, s. 111; SARI, Ömür Kadri: *İdare Hukuku Bağlamında E-Devlet Dönüşümü ve Yapı*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019, s. 177.

¹⁹⁷ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s. 48; KAZMAZ TEPE, s. 125; BERKİN, Necmettin M.: "Cebri İcra Faaliyetinden Sorumluluk", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1971, Cilt 37, Sayı 1-4, s. 225.

¹⁹⁸ KAZMAZ TEPE, s. 125.

¹⁹⁹ KAZMAZ TEPE, s. 109.

²⁰⁰ GRUBER, *MüKoZPO*, § 814 Rn. 16.

²⁰¹ GRUBER, *MüKoZPO*, § 814 Rn. 16.

harcamaların olup olmadığı ele alınmalıdır. Çevrimiçi açık artırmalarda Portal'a eklenecek resimlerin üretilmesinden, bu resimlerin satışa sunulacak mala dair açıklanmalarla birlikte internette yayımlanmasından, açık artırmanın Portal'da belirlenen süre boyunca yayımlanmasından ve benzeri işlemlerden kaynaklanan icra memurlarının iş yükünün artışı nedeniyle satış masrafları için öngörülen ücretlerde ve giderlerde bir artışa gidilmesi gerekebilir. Öte yandan müzayede salonlarında gerçekleştirilen açık artırma süreçleri boyunca harcanan emekten ve sürecin sağlıklı izlenmesi için sarf edilen çabadan da çevrimiçi artırma usûlünde tasarruf edildiği de dikkate alınmalıdır²⁰².

Çevrimiçi açık artırma sistemine ilk geçiş sürecinde müzayede salonlarında yapılan açık artırma usûlünün bir kısım haczedilen mallar için devam ediyor olması, aynı anda iki tür açık artırma sürecini yürütmek zorunda kalacak icra memurları açısından daha fazla çaba gerektirip iş yükü doğursa da ilerleyen süreçte elektronik ortamda bulunan müzayede platformunda ilanların ve tekliflerin yayımlanması rutin hâline gelip belli bir hızda ilerleyecektir. Bu nedenle ilk etapta açık artırma masraflarına dair düzenlemelerde değişiklik yapmak yerine, değişikliğin gerekliliğinin çevrimiçi açık artırma uygulamalarından sonra elde edilen deneyimler doğrultusunda temellendirilmesi yerinde bir yaklaşım olabilir²⁰³. Ancak Adalet Bakanlığı çevrimiçi açık artırma usûlünün bazı illerde uygulanmaya başlanması ile birlikte 08.03.2022 tarihinde Satış Giderleri Tarifesi de yayımlamıştır.

İhale bedeli kapsamında açık artırma şartnamesi ve ihale ilanında da belirtilmek şartıyla alıcıya ait olan katma değer vergisi, damga vergisi, teslim ve tescil masrafları bulunmaktadır (İİK m. 114, m. 125/4). Diğer bir anlatımla çevrimiçi açık artırma sürecinde en yüksek teklife ihale yapılabilmesi için teklifin satış ve paylaşırma masraflarını da karşılaması gerekmektedir. Satış ve paylaşırma giderlerinin her bir artırmada karşılanmış olması gereklidir²⁰⁴, ikinci artırmada buna bir istisna düzenlemesi getirilmemiştir. Bu satış masraflarına yediemin ücreti, gazetede yapılan ilan giderleri, tebligat giderleri, kıymet takdiri giderlerinin dâhil olduğu yargı kararlarında da belirtilmektedir²⁰⁵. E-Satış Kullanım Sözleşmesi m. 3.11'de de ihale bedelinin yanı sıra satıştan kaynaklanan KDV'nin, damga vergisinin, satışı yapılan malın tescil ve teslim masraflarının, elektronik ortamda teklif veren ve ihale kendisinde kalan ihale katılımcısı tarafından ödenmesi gerektiğinin bilindiğinin kabul edileceği ve bunlar ihale alıcısı tarafından ödenmedikçe malın teslim edilmeyeceği ifade edilmiştir²⁰⁶.

İhale masrafları olduğu ifade edilen KDV, damga vergisi, tapu harcı gibi kalemlerin ihale alıcısı tarafından ödeme yükümlülüğünün ise ihale anında değil de ihalenin kesinleşmesi ile başlayacağı Yargıtay kararlarında belirtilmiştir²⁰⁷. Diğer bir anlatımla ihale alıcısı ihale bedelini peşin ödemiş ise masrafları ödememesi nedeni ile ihalenin iptal edilmemesi gerekmektedir çünkü bu masrafların ihalenin kesinleşmesi sonrası ödenmesi lazımdır. E-Satış Kullanım Sözleşmesi m. 3.17'de ise alacağına mahsuben alacaklıya ihale yapılması durumunda, ihale tarihinde derhâl veya verilecek süre içerisinde, alacaklının harç ve vergileri yatırmak zorunda olduğu hükmü bulunmaktadır ve hükme göre alacaklı bunları yatırmadığı takdirde ihale kararının kaldırılacağını kabul eder²⁰⁸.

²⁰² REMMERT / GLADBACH, s. 2574.

²⁰³ REMMERT / GLADBACH, s. 2574.

²⁰⁴ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s. 227; AŞIK / ORUÇ / TOK / SAÇAR, s. 245.

²⁰⁵ Bkz. Yargıtay 12. HD, T. 4.5.1998, E. 1998/3681, K. 1998/4925. UYAR, s. 3387.

²⁰⁶ KAZMAZ TEPE, s. 104.

²⁰⁷ "... icracı satış sırasında düzenlenen tutanak, satışın kesinleşmesi ile hüküm ifade edip, damga vergisine konu teşkil eder. Bir başka ifadeyle, ihale kesinleşmesi üzerine, ihale sebebi ile alınması gereken damga vergisi doğmaktadır". Bkz. Yargıtay, HGK., T. 29.11.2006, E. 2006/759, K. 2006/760. Benzer kararlar için bkz. Yargıtay, HGK., T. 17.01.2019, E. 2017/732, K. 2019/14; Yargıtay, HGK., T. 06.04.2021, E. 2017/365, K. 2021/437 (Lexpera, ET: 11.12.2022). "Ancak alıcının KDV'sini ödeme yükümlülüğü ihalenin kesinleşmesi ile doğar". Bkz. Yargıtay, 12. HD, T. 16.12.2003, E. 2003/21326, K. 2003/24901. Benzer kararlar için bkz. Yargıtay, 12. HD, T. 23.02.2012, E. 2011/17501, K. 2012/4764; Yargıtay, 12. HD, T. 29.11.2012, E. 2012/17679, K. 2012/35627; Yargıtay, 12. HD, T. 21.10.2008, E. 2008/14430, K. 2008/17926 (Lexpera, ET: 11.12.2022).

²⁰⁸ KAZMAZ TEPE, s. 106.

SONUÇ

Türk icra ve iflâs hukukunda, kural olarak, haczedilen malların paraya çevrilerek alacaklıların tatmin edilmesi kabul edilmiştir. 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu'nda haczedilen malların açık artırma usûlü ile mezar salonlarında satışı düzenlenmekteydi ancak yapılacak olan açık artırmanın çevrimiçi satış ortamlarında, çevrimiçi müzayede sitelerinde ve benzeri platformlarda gerçekleştirilebilmesine olanak sağlayan açık bir düzenleme mevcut değildi. 6352 sayılı Kanun ile İİK'da yapılan değişiklikler kapsamında satış işlemi için teklif verme usûlünün elektronik ortamda başlayacağı düzenlenmiş ve karma bir usûle geçilmişti. 7343 sayılı Kanun ile 2004 sayılı İİK'ya eklenen "Elektronik ortamda açık artırma suretiyle satış" başlığı altında çevrimiçi satış usûlü getirilmiş ve elektronik ortamda teklif vermeyle başlayıp fizikî ortamda devam eden açık artırma suretiyle satış usûlünden vazgeçilmiştir.

Günümüz teknolojik gelişmelerinin gerekliliklerine icra ve iflâs hukuku alanında da uyum sağlanması noktasında elektronik ortamda açık artırma usûlüyle satış önemli bir adım olmuştur. Değişikliğin uygulanmaya başlanması ile avantajları ve kolaylıklarının fark edileceği görüşündeyiz. Ancak her yeni uygulamada olduğu gibi çevrimiçi satış uygulamasına geçişte de bazı sistemsel veya diğer aksaklıkların yaşanması ihtimali de mevcuttur. Kanun koyucunun bu ihtimalleri de dikkate alarak fizikî açık artırma usûlünü tamamen kaldırmaması daha uygun olabilirdi. Asıl açık artırma usûlü olarak çevrimiçi satış usûlünün benimsenmesinin yanı sıra bölgesel olarak kırsal alanlarda internete erişimin sınırlı olması ve sistemsel aksaklık yaşanması durumları göz önüne alındığında sadece bu ihtimallerde alternatif olarak icra müdürlerinin fizikî açık artırma usûlünü tercih etmelerine izin verilmesi daha yerinde olabilirdi.

Elektronik ortamda açık artırma suretiyle satış usûlü kapsamında kullanılacak Elektronik Satış Portalı'na, özel açık artırma platformlarında olduğu gibi "şimdi satın al" seçeneği sunulabilir. Yani açık artırma için Kanun'da öngörülen yedi günlük sürenin geçmesi beklenmeden rüçhanlı mal değerini, artırma masraflarını ve malın belirlenen değerini toplayarak belirtilen sabit fiyattan (şimdi satın al fiyatı) hemen satın alma imkânı mevzuatta yapılacak bir düzenleme ile getirilebilir. Bu şekilde açık artırma sürecinin daha hızlı sonuçlanması sağlanarak alacaklıların daha erken tatmini mümkün olacaktır.

KAYNAKÇA

- AKYILDIZ, Bahtiyar / SEZGİNER, Murat / KAYA, Cemil: *Türk İdare Hukuku*, 9. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara, 2018.
- ALTAY, Sümer / ESKİOCAK, Ali: *Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku*, 5. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2019.
- ANDERS, Monika / GEHLE, Burkhard (Hrsg.): *Beck'sche Kurz-Kommentare Zivilprozessordnung: mit GVG und anderen Nebengesetze*, 80. Baskı, C.H. Beck, München, 2022.
- ARSLAN, Ramazan / YILMAZ, Ejder / TAŞPINAR AYVAZ, Sema / HANAĞASI, Emel: *İcra ve İflâs Hukuku*, 8. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2022.
- ASLAN, Ali Çetin: "Avukatlık Tekeline Genel Bir Bakış", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2014, Cilt 16, s. 1669-1711.
- AŞIK, İbrahim / ORUÇ, Yakup / TOK, Ozan / SAÇAR, Ömer Faruk: *İcra ve İflâs Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022.
- ATALI, Murat / ERMENEK, İbrahim / ERDOĞAN, Ersin: *İcra ve İflâs Hukuku*, 5. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2022.
- AYDEMİR, Dilek: "7343 Sayılı İcra ve İflâs Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile "İhâlenin Feshi" Konusunda Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi", *Hukukun Güncel Meseleleri Erzincan Sempozyumu Özet Bildiri Kitabı*, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Yayını, Erzincan, 2022, s. 227-240.
- AYDEMİR, Fatih: "7343 Sayılı İcra ve İflâs Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 'Elektronik Ortamda Açık Artırma Suretiyle Satış' Hakkındaki Hükümlerinin Değerlendirilmesi", *Hukukun Güncel Meseleleri Erzincan Sempozyumu Özet Bildiri Kitabı*, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Yayını, Erzincan, s. 231-233.
- BERKİN, Necmettin M.: "Cebri İcra Faaliyetinden Sorumluluk", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1971, Cilt 37, Sayı 1-4, s. 217-241.
- BERKİN, Necmettin M.: "Usûle İlişkin Hükümlerin Zaman ve Yer Yönünden Uygulama Alanı", *Prof. Dr. Hıfzı Timur'un Anısına Armağan*, Fakülter Matbaası, İstanbul, 1979, s. 165-171.
- BERKİN, Necmettin M.: *İcra Hukuku Dersleri*, 2. Baskı, Hamle Matbaası, İstanbul, 1969 (1969).
- ÇELİKOĞLU, Cengiz Topel: "7343 Sayılı Kanunla İİK'da Yapılan Paraya Çevirme ve İhâlenin Feshi'ne İlişkin Değişikliklerin Takdim ve İzahı", *Adalet Dergisi*, 2022, Cilt 149, Sayı 68, s. 409-450.
- DURAK, Yasemin: "Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato", *İstanbul Barosu Dergisi*, 2014, Cilt 88, Sayı 6, s. 337-363.
- ELVERİŞ, İdil: "Avukatlığa İlişkin Mevcut Düzenlemeler ve Yarattığı Adalet Erişim Sorunları", *Özer Seliçi'ye Armağan*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2006, s. 179-202.
- ERDOĞAN, Mehmet Şirin: "Avukatlıkta Tekel Hakkı", *Ankara Barosu Hukuk Kurultayı 2004 - Avukatlık Mesleği ve Savunma Hakkı III*, Ankara Barosu Yayınları, Ankara, 2004, s. 138-155.
- EREN, Fikret: *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*, 5. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017.
- ERİŞİR, Evrim: "7343 Sayılı Kanunla Yeniden Düzenlenen Cebri İcrada Satış İsteme Süresi ve Satış Gerçekleştirilemediğinde İzlenecek Prosedür", *Medenî Usûl ve İcra - İflâs Hukuku Dergisi (MİHDER)*, 2022, Cilt 18, Sayı 52, s. 405-456.
- ERTURGUT, Mine: *İcra ve İflâs Hukukunda Menkullerin Paraya Çevrilmesi*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2000.
- GÖRGÜN, Lütfi Şanal / BÖRÜ, Levent / KODAKOĞLU, Mehmet: *İcra ve İflâs Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2022.
- İYİMAYA, Ahmet: "Avukatlık Tekeli", *Ankara Barosu Hukuk Kurultayı 2004 - Avukatlık Mesleği ve Savunma Hakkı III*, Ankara Barosu Yayınları, Ankara, 2004, s. 157-184.
- KALE, Serdar: "İcra İflâs Hukukunda Online Satış", 2021 (<https://blog.lexpera.com.tr/icra-ve-iflas-hukukunda-online-satis/>, ET: 03.04.2022).

- KARSLI, Abdurrahim: *İcra ve İflâs Hukuku*, 4. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2022.
- KAZMAZ TEPE, Büşra: *İcra Hukukunda Elektronik Ortamda Teklif Verme*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016.
- KODAKOĞLU, Mehmet: “İcra ve İflâs Hukukunda İhale Bedelinin Nemalandırılması”, *Medenî Usûl ve İcra - İflâs Hukuku Dergisi (MİHDER)*, 2021, Cilt 17, Sayı 49, s. 527-570.
- KREN KOSTKIEWICZ, Jolanta / VOCK, Dominik (Hrsg.): *Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG*, 4. Baskı, Schulthess Verlag, Zürich, 2017 (Yazar, SchKG).
- KREN KOSTKIEWICZ, Jolanta: *SchKG Kommentar Schuldbetreibungs- und Konkursgesetz mit weiteren Erlassen*, 20. Baskı, Orell Füssli Verlag, Zürich, 2020.
- KRÜGER, Wolfgang / RAUSCHER, Thomas (Hrsg.): *Münchener Kommentar zur Zivilprozessordnung mit Gerichtsverfassungsgesetz und Nebengesetzen, Band 2: §§ 355-945b*, 6. Baskı, C.H. Beck, München, 2020 (Yazar, MüKoZPO).
- KURT KONCA, Nesibe: *Medenî Usûl Hukukunda Aleniyet İlkesi*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2009.
- KURU, Baki: *İcra ve İflâs Hukuku -El Kitabı*, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013.
- MERİÇ, Nedim: *İcra Hukukunda Karşılama Prensibi (Türk-İsviçre Hukuku Kapsamında)*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2022.
- NAMLI, Mert: *İcra Hukukunda Taşınmaz Malların Haczi ve Paraya Çevrilmesi*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2019.
- ÖZEKES, Muhammet: “Özel Hukuk - Kamu Hukuku ve Yargılama Hukuku Bakımından Kanunların Zaman İtibariyle Uygulanması”, *Prof. Dr. Fırat Öztan’a Armağan*, Cilt II, Turhan Kitabevi, Ankara, 2010, s. 2859-2875.
- PEKCANITEZ, Hakan / AKKAN, Mine: “7343 Sayılı Kanunla İcra ve İflâs Kanunu’nda Yapılan Değişikliklerin Zaman Bakımından Uygulanması”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 2022, Cilt 35, Sayı 160, s. 259-297.
- PEKCANITEZ, Hakan / ATALAY, Oğuz / SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral / ÖZEKES, Muhammet: *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 9. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2022.
- PEKCANITEZ, Hakan / ERİŞİR, Evrim: “6352 Sayılı Kanun’la İcra ve İflâs Kanunu’nda Yapılan Değişikliklerin Zaman İtibariyle Uygulanması”, *İstanbul Barosu Dergisi*, 2012, Cilt 86, Sayı 6, s. 17-39.
- PEKCANITEZ, Hakan: “Borçluya Satış Yetkisi Verilmesi (İİK md. 111/a)”, *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2022, Sayı 1, s. 819-849.
- PEKCANITEZ, Hakan: “Medenî Usûl Hukuku’nda Görev Kurallarının Zaman İtibariyle Uygulanması”, *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2005, Sayı 2, s. 163-192.
- PEKCANITEZ, Hakan: *Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku*, Cilt I, 15. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017.
- REMMERT, Andreas / GLADBACH, Bergisch: “Das Gesetz über die Internetversteigerung in der Zwangsvollstreckung”, *Neue Juristische Wochenschrift (NJW)*, 2009, Sayı 35, s. 2572-2575.
- SADİOĞLU, Fikriye Ceren: *Artırma Yoluyla Satış*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- SAENGER, Ingo: *Zivilprozessordnung: Familienverfahren, Gerichtsverfassung, Europäisches Verfahrensrecht: Handkommentar*, 9. Baskı, Nomos Verlag, Baden, 2021.
- SARI, Ömür Kadri: *İdare Hukuku Bağlamında E-Devlet Dönüşümü ve Uyap*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- STAIBLE, Dominic: “Online-Versteigerungen in Betreibungs- und Konkursverfahren”, *Schweizerische Zeitschrift für Zivilprozess- und Zwangsvollstreckungsrecht (ZZZ)*, 2021, Sayı 54, s. 520-532.
- ŞENOCAK, Zarife: “İnternette Kurulan Açık Artırma ile Satım Sözleşmesi”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2001, Cilt 50, Sayı 3, s. 93-114.
- TAŞPINAR AYVAZ, Sema: *Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun (HMK) Zaman Bakımından Uygulanması*, 10. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.
- UYAR, Talih: “Taşınır Mallara İlişkin İhalenin Yapılması (İİK Mad. 115, 116)”, *Legal Hukuk Dergisi*, 2006, Cilt 4, Sayı 47, s. 3377-3393.

- UYSAL, Merve: “İcra İflâs Hukukunda Teknolojik Gelişmeler ve Özellikle Elektronik Satış”, *Uluslararası Akdeniz Hukuk Kongresi 2022 Tam Metin Kitabı*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022, s. 1347-1373.
- ÜSTÜNDAĞ, Saim: *İcra Hukukunun Esasları*, 8. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2004.
- VORWERK, Volkert / WOLF, Christian (Hrsg.): *Beck'scher Online Kommentar zur Zivilprozessordnung*, 44. Baskı, C.H. Beck, München, 2022 (Yazar, BeckOK-ZPO).
- YARDIM, Mehmet Ertan: “İcra ve İflâs Kanunu’nda Paraya Çevirme İşlemlerine Dair 7343 Sayılı Kanun ile Getirilen Değişiklikler ve Yenilikler”, *KHAS Hukuk Bülteni*, 2021 (<https://hukukbulteni.khas.edu.tr/bulten/63>, ET: 01.12.2022).
- YAZICI, Burçin: “İcra ve İflâs Kanunu M. 111/A Uyarınca Borçluya Satış Yetkisi Verilmesi”, *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2022, Cilt 12, Sayı 2, s. 1119-1147.
- YILDIRIM, Mehmet Kâmil / DEREN-YILDIRIM, Nevhis: *İcra ve İflâs Hukuku*, 8. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2021.
- YILMAZ, Ejder: *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi*, 6. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016.